

AZ ALSÓBORSODI REF. EGYHÁZMEGYE

1911. ÉVI ÁPRILIS HÓ 26-ÁN MISKOLCZON
TARTOTT TAVASZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

REGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

TÓTH BÉLA

EGYHM. PAPI FŐREGYZŐ.

AZ ALSÓBORSODI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE
1911. ÉVI ÁPRILIS 26-ÁN MISKOLCZON TARTOTT
TAVASZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Báró Vay Elemér gondnok és Dr. Tüdös István esperes kettős elnöksége alatt

jelen voltak: Idősb Sólyom Gyula, Bodolay István, Szalóczy Pál, Horváth Bertalan, Halászy József egyházi, Pappszász Lajos, Bónis Bertalan, Deák Gyula, Huszty Béla, Bottlik István és Dr. Kérészy Barna világi tanácsbírák; Csorba György a miskolczi főgimn. képviselője; Fogarassy Jenő, Baksa Lajos, Csíky Béla, Putnoky István tanítói képviselők, Tóth Béla és Tóth István egyházi jegyzők.

Az egyes gyülekezetek részéről:

Alsózsoltca: Vattay István, Tatár József.

Ároktő: Kiss Albert, Liszkay József.

Borsodgeszt: Tury Sándor.

Böcs: Fekete Gyula.

Bükkaranyos: Csáti Bálint.

Bükkzsércz: Molnár Gyula, Vadászi András.

Cserépfalu: Szakács Pál.

Diósgyőr: Marsalko Endre.

Eger: Tóth István, Dr. Lipcsey Péter.

Egerlövő: Sólyom Barna.

Emőd: Kerekes Kálmán.

Gelej: Kenyeressy Károly, Kovács Károly.

Hejőcsaba: Idősb Sólyom Gyula.

Hejőszalonta: Gönczy Bertalan.

Heves: Kovács Mihály.

Hejőpapi: Szabó Bertalan.

Igriczi: Fodor Bertalan, Nagy Ferencz.

Kisgyőr: Zarándy Bertalan, Török Gy. József.

Kistokaj: Váradi Pál, Nagy Sándor.

Ládháza: Farkas István, Paksy Miklós.

Maklár: Kerekes Zsigmond.

Mezőcsát: Bodolay István, Szalóczy Pál.

Mezőkeresztes: Szabó András, Dövényi Pál, Vályi N. Imre.

Mezőnagymihály: Szabó József.

Miskolcz: Dr. Tüdös István, Tóth Béla, Porcs János, Dr.

Rácz György.

Noszvaj: Bodnár Béla.

Ónod: Sólyom Lajos.

Poroszló: Gaál Ferencz, Gál Pál.

Sajókeresztúr: Bogdány József, Iván Adolf.

Szirma: Apostol Bertalan.

Tiszadorogma: Halászy József.

Tiszakeszi: Ando Lajos, Bogdán Lajos.

Tiszaoszlár: Csiszár Béla, Lükő József.

Tiszapalkonya: Kovács Károly, Kalóz András.

Tiszaszederkény: Horváth Bertalan.

Tiszatarján: Pósa Péter, Gombos Gyula.

Tiszavalk: Vajda Sándor, Kovács Dániel.

Újlőrinczfalva: Gecse Albert.

1. Dr. Tüdös István esperes buzgó imádságban esd áldást és kegyelmet az Ég Urától anyaszentegyházunk kőfalainak építése végett összegyűlt tanácsosaira.

2. Báró Vay Elemér gondnok emelkedett szavakkal üdvözölve az egyházmegye megjelent tagjait,

a gyűlést megnyitja.

3. A gyűlést alkotó tagok összeírása, a megbízó levelek bemutatása után

elnöklő esperes a gyűlést törvényesen megalakultnak jelenti ki.

4. Elmaradásukat részint betegséggel, részint családi körülménnyel, vagy hivatalos elfoglaltatásukkal kimentették: Gere Lajos bükk-aranyosi, Tokaji Nagy Lajos felsőábrányi, ifj. Sólyom Gyula harsányi, Bársony György hejőszalontai, Simon János mezőkeresztesi, Maklár Papp Ernő nemesbikki, Kérészy Barna tiszánai lelkészek és ifj. Mocsáry Lajos aljegyző.

Tudomásul szolgál s nevezettek elmaradása igazoltatik.

5. Olvastatott a világi tanácsbírói állásra beadott szavazatok felbontására kiküldött bizottság Miskolczon 1910 nov. 2-án tartott ülésének jegyzőkönyve, melyből kitűnik, hogy 43 egyház által beadott 55 szavazat közül Dr. Kérészy Barna vil. főjegyzőre 32 szavazat esett s így ő szavazattöbbséggel egyházmegyei tanácsbíróvá választatott.

Dr. Kérészy Barna a törvényben előírt esküt letévén, egyházmegyei gondnok szívélyes üdvözlése után szép szavakban kötelezve magát a tanácsbírói tiszt hűségese betöltésére, székét elfoglalja.

6. Esperes örömmel jelenti, hogy a most hivatalába beiktatott Dr. Kérészy Barna tanácsbíró 200 koronát adott át azzal, hogy azt az egyházmegyei közgyűlés tetszés szerinti célra fogadja el.

Közgyűlésünk hálás köszönettel fogadja a nagylelkű adományt, azt a többi adományokhoz hasonlóan az egyházmegye tőkéjéhez csatolja.

7. Olvastatott az egyházi aljegyzői állásra beadott szavazatok felbontására kiküldött bizottság Miskolczon, 1910 nov. 2-án, illetve 1911 jan. 12-én felvett jegyzőkönyve, melyből kitűnik, hogy aljegyzővé 58 szavazat közül 35 szavazattal Tóth István egri lelkész választott meg.

Tóth István a törvényben előírt eskü letétele után hű munkásságra kötelező ígéretei mellett, a gyűlés üdvözlései között székét elfoglalja.

8. Olvastatott Dr. Kérészy Barna tanácsbírónak vil. főjegyzői és alügyészi tisztségéről való lemondó levele.

Közgyűlésünk a lemondást, a lemondó eddigi sikeres működésének hálás elismerésével, elfogadja, kifejezést adván annak a reményének, hogy ez elismerés folytonos növelésére a tanácsbírói tiszt hűséges betöltése által időről-időre újabb tápot adand.

9. Az egyházmegyei ügyészi hivatal betöltésének kérdésével kapcsolatosan szükséges lévén első sorban annak működése időtartamának megállapítása,

közgyűlés határozza, hogy a választandó ügyész működése időtartama a rendes tisztújítás bekövetkezéséig, vagyis 1917 szept. haváig tart.

10. Egyházmegyei ügyésszé közfelkiáltással

egyhangúlag Dr. Molnár Gyula miskolci ügyvéd választatik meg.

11. Olvastatott a következő esperesi jelentés:

Nagytiszteletű egyházmegyei Közgyűlés!

Hivatalos teendőinknek egyházi törvényeink értelmében való közgyűlési teljesítése ismét összehozott bennünket, akikre a legfontosabb s legmagasabb hivatás várakozik: Isten országának építése, hogy a lelkek és szívek mindinkább-inkább elteljenek a buzgósággal s szent vágyódással; követni az élet fejedelmét, az Idvezítő Jézus-Krisztust s általa egyesülni az Atyával, akinek képmásául teremtetünk s kárhozatba jutunk, ha ez istenképiséget beszennyezzük.

Hivatalos és hivatásos feladatunk mindnyájunknak az Isten országa építése, még pedig mind a két kezünkkel, minden gondolatunkkal és érzésünkkel, minden beszédünkkel és cselekedetünkkel, mert annyi, de annyi az ellensége annak az egyháznak, hogy a számát se tudjuk, az erejét sem ismerjük, a hatalmával sem tudunk egy könnyen leszámolni... S a feladatunkat annál jobban tartozunk teljesíteni, mennél több, mennél nagyobb s félelmetesebb az ellenség.

A lélekre veti a hálót az ellenség s most „homályba“ borítja az „*anti-modernista eskü*“ erejével s kényszerével, — majd „*rajongásba*“ hozza a nazarénizmus, baptizmus, adventizmus éretlen s megemészthetetlen gyümölcseivel, — majd ismét „*szabadságra*“ hívja el a socialismus „*nem adózunk*“ elvével s a szegény lélek, amelynek érdekében tűz és víz fog kezét, mind távolabb jut sóvárgott céljaitól, a zaklatott szív mind messzebb esik kívánt nyugalmtól és békességétől. Aztán a magyar protestántizmusnak anyagilag szorongatottá vált helyzete is hozzájárul, hogy mind bizonytalanabb lépéseket tesszünk a lélek országa felé, amelyben békesség, szeretet és megelégedés uralkodnak.

Ámde amikor arról van szó, hogy kötelességet teljesítsünk, feladatot oldjunk meg, nem szabad a *csüggedés* szavait hallatnunk, hanem *munkára* kell keltnünk s a lefolyt idő tanúságaival s a jövőendő hívogatásaival tartozunk kezünket az eke szarvára vetni s úgy dolgozni, ismét csak dolgozni az imádságos áhítattal eltelt lélek kifogyhatatlan buzgóságával, türelmével s fáradhatatlanságával.

* * *

A lefolyt egyházi év tanúságait, egyházmegyénk szem elé állítandó jelenségeiből ki-ki megállapíthatja, amint az egyházlátogatási jegyzőkönyvek alapján azok felénk tekintetnek.

Nyughatatlanság mutatkozott Böcsön, Borsodgeszten, Poroszlón s Tiszaszederkényben, még pedig a két első s az utolsó helyen nevezett egyházakban az egyházi adó miatt, Poroszlón pedig némely presbitereknek a lelkész rendre s egyszerűsítésre törekvő nemes igyekezete miatt, nem akarván megérteni a célt, amellyel az egyháznak kíván a pásztor szolgálatot tenni. Szederkényben az adócsökkentési segéllyel fog a nyughatatlanság megszűnni, bár a félrevezetetteknek az volna az óhajtásuk, hogy semmiféle terhet ne viseljenek. Böcs kérvénye tárgyalás alá kerül, Borsodgeszt egyelőre lecsendesedett, Poroszlón pedig csupán egy kis időre van szükség, hogy a jó törekvést a *nép* megértse s az maga kívánja majd a rendet és egyszerűsítést, amelyet a lelkész áldozathozattal is ajánl.

A futkározó hamis atyafiak mozgolódása a rajongás terjesztése körül *Noszvaj*-ban még mindig tart, különösen azon az alapon, hogy anyagi segítséget nyújt számukra egy vagyonos öreg asszony, akinek lelkét sikerült beárnyékolni. *Miskolczon* újabban az *adventisták* próbálkoznak a baptisták és nazarénusok mellett a lelkek megkörményezésével, egyelőre azonban sikertelenül.

Alsózsolcza új iskolája megnyílt s most már három tanerő foglalkozik a gyermek-lelkek művelése s gondozása nagy munkájában.

Ároktő új lelkésze 1910 október 2-ikán elfoglalván állását, a dolgok visszatértek a rendes kerékvágásba, sőt építkezési tervek is foglalkoztatják a közönséget.

Átány sirathatja elvesztett hűséges, buzgó pásztorát, akinek utódját sem sikerült még véglegesen megtalálnia, pedig meghívás és pályázat útján is választott már lelkészt, de a *régi* erkölcsökkel nem tud szakítani, bár a presbitérium nagyban fogadkozott, hogy a megszegyenítő multat jóvá akarja tenni. De némely atyafiak nem törődnek azzal a tisztességgel sem, amelyet az anyaszentegyház követel tőlük. Szükség van itt az erős kézre, amely a zavargókat megfékezze, akik más téren is próbálkoznak rendet bontani, nem akarván a lelkész-nyugdíjintézeti járulékot sem fizetni, az egyházkerületi agentialis persely-pénzzel sem tudnak megbarátkozni. Árokszállási János orgonista-tanító eltávozott Máramaroszigetre, a helyét Lajos István fogja elfoglalni, az ő utódját pedig később választják meg, amikor a tanképesítő vizsgálatok megtartatnak s az új tanítók kilépnek az életbe.

Borsodharsányban a tanítói állás még betöltetlen, mivel nem akadt pályázó. A lelkész tanít nagy buzgósággal s a szülék nagy megelégedésére. Itt is az iskolai év befejezése után lesz a tanítóválasztás.

Bükkaranyos megválasztotta Vattára távozó lelkésze utódját, még pedig meghívás útján, Mauritz Árpád nagydobosi lelkész személyében. Az ifjan elhunyt tanító, Zarándy István helye is betöltetett, megválasztatván: Csorba Ernő tanító.

Bükkszérczen a baptisták okvetetlenkedése szünetelt. A tanító: Sóvári Mózes állami tanítónak neveztetvén ki, eltávozott közülünk, -- utódja *Pito József* lett, akit Andornakról hívtak meg. Örömnépe is volt az egyháznak: temploma megújítása!

Cserépfalu a lelkészválasztást egyetértéssel s közmegegyezéssel vitte véghez a másodszeri alkalommal, Pósa Péter lelkésztársunkat választván meg egyhangúlag s így bizonyosságát adta vallásos érzületének, egyház-szeretetének, amely nem engedte, hogy a jelen időbeli Negyed, vagy a régi Ónod példáját kövesse. — Buzgó nép ez, amelyet jól s buzgón vezetve, példányszerű gyülekezetté tehetünk.

Diósgyőrben s a vele kapcsolatos *vasgyárban* mind terhesebbekké válnak a szolgálatok, főként az állami iskolákban teljesítendő vallás-oktatás miatt, amelyet az időben előrehaladott lelkész maga végez. Segítségre lesz, sőt van szüksége, amelyen legfőlebb az változtathat, ha a *vasgyárban* az önállósítási törekvés rövid idő alatt célhoz ér. Az új gyárfőnök: Alländer Henrik úr, pártfogónk, támogatónk s talán-talán sikerül közbevetőleg is egy nagy lépést tenni, amelyet a buzgó s áldozatkész hívek várva-várnak.

Eger templomának ügye lassan halad előre, a mi természetes is, mert nagy erőket kell egyházmegyei gondnokunk ömértóságának megnyernie, hogy a sikert biztosítsa, amely be fog következni, csak türelmesen várjunk! A vallás-sérelmi ügyre vonatkozó miniszteri rendelkezést külön terjesztem elő.

Egerlővön mind inkább-inkább mutatkozik az a kép, amely a rendezett viszonyoknak eredménye.

Emőd várja új lelkészét, hogy különösen a II-ik tanítóság ügyét rendezze.

Felsőábrány templomának rendbehozatala, esetleg kibővítése felett tanácskozik s tervel, de a nagy költség miatt újra, meg újra meg kell fontolnia a teendő lépést.

Gelej, Hejőbába, Hejőcsaba, Hejőpapi, Hejőszalonta, Heves, Igriczi a rendes, csöndes, de életről tanúskodó képet adják.

Kisgyőr új iskolát épít a jobban megválasztott helyen s új tanító választásához is készül Lábos Bertalan után, aki nyugalomba ment. Időközileg a lelkész tanít a megüresedett helyen.

Kistokaj elvesztette hűséges pásztorát s utódját most, ápril 9-ikén választotta meg meghívás útján Gombos Imre személyében.

Ládháza—Nyék—Mályi a rendben lételetről tanúskodnak s a mályii előkönyörgő most már híven forgolódik dolgaiban. A templom azonban sürgősen várja a mályii hívek áldozatkészségéből való megújítását.

Maklárón súlyos beteg lett s meg is halt a tanító, Székely Lajos, aki helyett az *andornaki* új tanító tanít, mivel az andornaki gyermekek kicsiny száma megengedi, hogy átjárjon az anyaegyházba. Az andornaki új tanító Dunántúlról jött.

Mezőcsát iskolaépítéssel foglalatoskodik annyival is inkább, mert az ötödik tanítói álláshoz kiutaltatott az államsegély.

Mezőkeresztesen új lelkész-lak építendő s az ötödik tanítói állásnak ideiglenesen üresen hagyására engedélyezett idő lejár s a kérdés rendezendő.

Mezőnagymihály várja az adócsökkentési segélyt, hogy az új életviszonyok között megállhasson s megfelelhessen hivatásának.

Miskolcz vágyva-vágyik *avasi* templomának restaurálása után, amely célra 73 ezer korona áll rendelkezésére. Ez az összeg távolról sem elegendő az 1897-ben 230,000 koronában megállapított költségek fedezésére. Igyekszik az elköltött tőkét visszafizettetni, hogy folyó pénztára elviselhesse a napi kiadásokat. Vallásos felolvasásokkal s gyermek-istentiszteletek tartásával kíván a lelkekre hatást gyakorolni, hogy hegyen épített városnak bizonyuljon nemcsak névleg, hanem valóságban is. *Kun Bertalan* elvesztét sokáig megérzi, mert aki 60 évig volt pásztor, annak neve kitörölhetetlen!

Nemesbikk elvesztette tanítóját: Kuki Ferencet, akinek utódjául Ragályi Dezsőt választották meg.

Ónod a második tanítói állást ezután fogja betölteni, mivel az új iskolai esztendő elején nem volt kezében az államsegélyt kiutaló végzés, a maga erejéből pedig nem fizethette új tanítóját.

Sajókeresztúr lassan mozdul, de nyugodtan él. Nyugdíjintézeti tartozásának ügye még függőben van.

Sály—Darócz elvesztette lelkipásztorát, aki félszázadot meghaladóan volt lelki sáfár közöttünk s áldozatok hozatalával is igyekezett a lelkészi

állás tisztességét fenntartani. Utódját április 9-ikén választották volna meg, de a meghívás nem sikerült.

Szirmán a baptisták újabb terjeszkedése nem észlelhető, a kedélyek is nyugodtabbak, mivel a hamis próféták nem zavarják fel a lelkeket.

Tiszadorogma a békés és nyugodt élet visszatükrözője.

Tiszakeszi kereszt-ügye nem kísért többé, mivel a kereszt a r. kath. új temetőbe helyeztetett át. Új, harmadik iskola építéséről kell gondoskodnia.

Tiszanána, Tiszaoszlár, Tiszapalkonya a rendezett viszonyok példái.

Tiszatarján a Cserépfaluban megválasztott lelkésze utódjául Ferenczy Dániel edelőnyi s.-lelkészt szemelte ki s választotta meg.

Tiszavalk új lelkészlakot fog építeni.

Újlőrinczfalva iskola-ügyében minden követ s fát megmozdít, reménységekkel, ígéretekkel, biztató kilátásokkal bőven el van látva. Ideiglenesen tanítónőt is választott, hogy az ügyet ezzel is tető alá vihesse. De az igazi tető: az iskola-épület hiányzik. Ahoz kér s adni is kell bármiképen *segélyt!*

Vatta a Tolcsvai Nagy Gedeon 400 koronás alapítványt visszaállította. A rendes és jó vezetés jó gyümölcse!

* * *

Elégge megnyugtató képet nyerünk az általános jellemzésből, amelynek járulékául hadd álljanak itt statisztikai adataink is, amint következnek:

Lélekszám: 65194, tehát 748-al több a múlt évinél, noha a legutóbbi népszámlálás adatai még nincsenek mindenütt beállítva.

Született, illetőleg *megkereszteltetett* egyházmegyénk területén: 1133 fiú, 1097 leány, összesen 2230, szemben a múlt évi 2229 születéssel.

Meghalt, illetőleg *temetési szertartással* végső útjára elbocsáttatott 799 férfi, 780 nő, összesen 1579, míg a múlt évben 1674 halt meg.

Házasságot kötött egyházi megáldásunkat igénybe véve 647 pár, közülök 454 tiszta református volt, 193 pedig vegyes. — A múlt évben, illetőleg 1909-ben 724 házasságkötés volt. — *Egyházi megáldást* nem kívánt s nem is vett igénybe 16 házaspár, még pedig *Egerben* 7, *Miskolczon* 6, *Poroszlón* 2, *Tibolddarócson* 1. — Ők vesztettek, nem az egyház, mert ők indultak el az Isten kegyelmének segítségül hívása nélkül s ők fogják érezni: Isten nélkül csak gonosz életet élhetnek!

A leendő gyermekek vallására vonatkozólag a 193 vegyes házasságkötés közül 96-nál történt megegyezés, még pedig *javunkra* 57 esetben, *veszteségünkre* 39 esetben. A *veszteségek* a következő helyeken s a következő arányban voltak: *Miskolczon* 21, *Diósgyőrben* 6, *Egerben* 6, *Andornakon* 2, *Emődön* 2, *Tiszakesziben* 1, *Tiszaszederkényben* 1. A *nyereség* pedig a következő helyeken s arányban létesült: *Miskolczon* 33, *Noszvajban* 2, *Felsőábrányban* 1, *Borsodharsányban* 1, *Mezőcsáton* 2, *Igricziben* 1, *Gelejen* 1, *Mezőkeresztesen* 2, *Hevesen* 1, *Tiszanánán* 1, *Egerben* 4, *Maklárán* 1, *Andornakon* 1, *Újlőrinczfalván* 1, *Poroszlón* 1. — A *nyereség*

megnyugtató, a veszteség *elviselhető*, de a jövőre nézve ez az elmúlt év is intést ad: minden lehetőet kövessünk el, hogy egyházunkat megmentsük, amely ugyan nem a *lélek-számon* épül fel, de viszont egyetlen lelket sem szabad engednie, hogy a Krisztus seregéből kiessék. *Miskolcz* és *Eger* nehéz helyek, de hogy azokon is *lehet* sikert elérni a védelmi munkában, a számok tanúskodnak róla.

Hiterősítésben részesült az 1910-ik évben 550 fi, 583 leány, összesen 1153, szomban az 1909-ik évi 1097 gyermekkel.

Hozzánk *áttért* 7 férfi, 16 nő, összesen 23 egyén, még pedig 7 r. kath. férfi, 8 r. kath. és 8 g. kath. nő. Az előző évben 37 volt az áttérő. *Kike-resztelkedett* 2 nő Miskolczon.

Tőlünk *kitért* 14 férfi, 26 nő, összesen 40. Még pedig 2 férfi ág. ev., 8 férfi r. kath., 3 férfi baptista, 1 férfi felekezeten kívüli lett, ez utóbbi *Poroszlón* próbálta meg a rosszúl értelmezett „szabadság“ elvet megvalósítani. A 26 nő közül 17 r. kath. lett, 9 pedig baptista. A baptisták *Noszvajon* hódítottak 11 lelket, e lelkek boldogtalanságára; egyet pedig *Tiszapalkonyán* nyertek meg a „megvilágosodottak“, akik a *betű* által akarnak világossághoz jutni, holott megíratott: „*a betű megöl.*“

E népmozgalmi adatok mögött rejlő valóságok szólnak arról, hogy a lelkészeknek s tanítóknak *élénk* és *kitartó*, sőt *állandó* munkát kell kifejezniök, ha hűségök iránt kételyt nem akarnak támasztatni a lelkekben. „A jó és hív pásztor életét adja az ő juhaiért“; a magyar református lelkészeknek és tanítóknak ezt is érezniök kell, amikor hivatásukat akarják betölteni.

A gondjainkra bizottak vallásos buzgóságának bizonyoságtévője s fokmérője a nyilvánosság előtt az adakozásokban való példa-adás, amely soha sem szokott elmaradni. Az özvegyek, akik „egész vagyonukat“ adják Isten dicsőségére, — a gazdagok, akiknek szíve megmozdult a szent és kegyes dolgokon: most is adakoztak.

Kegyes adomány volt 1910-ben: 20,633 K 95 fillér, amely az előző évinél csaknem felénnyel kevesebb ugyan, — de ez azért van, mert 1909-ben több helyen a *kivetések* is beszámíttattak.

Építkezés történt: 70703 korona 84 fillér erejéig; 1909-ben ez a cím: 76229 koronát mutatott fel. A legnagyobb építkezést *Alsózsolcza* végezte: 13823 K erejéig; *Tiszapalkonya*: 12245 koronáig; *Ónod*: 6467 koronáig.

Egyházaink *anyagi helyzetének* a képét a következő adatok tárják elénk:

Pénzüári forgalom volt: <i>Bevételben</i>	383,770 K 83 f.
<i>Kiadásban</i>	341,627 K 69 f.
<i>Maradvány</i>	42,143 K 14 f.

Tülkiadással egyetlen egyház sem dolgozott.

A *vagyon-állag* 1910 végén ezt a képet tünteti fel:

Tőkepénz . . . . . 198,183 K 30 fill.

Alapítványok . . . . . 253,630 K 44 fill.

Magtári pénzek . . . 11,949 K 67 fill., amelyeknek együttes összegük, mint *ingó vagyont alkotóké*: 463,763 K 41 fillér.

Magtárakban: *Búza* . . . . . 101'67 Hl.

Gabona . . . . . 1039'20 „

Árpa . . . . . 372'24 „

Zab . . . . . 79'36 „

Ezzel az *ingó-vagyonnal* szemben egyházaink 208,015 K 44 fillér *adósság-terhet* viselnek s a sorban *Miskolcz* az első 49,769 K teherrel, *Eger* követi: 40,197 K-val, *Mezőkeresztes* 11,419 K-val, *Tiszadorogma* 9185 K-val, *Nemesbikk* 8000 K-val, *Diósgyőr* 7166 K-val, *Nagymihály* 7000 K-val, *Sajókeresztúr* 6685 K-val, *Bükkszécsér* 6638 K-val, *Alsózsoltca* 6200 K-val, *Borsodharsány* 4972 K-val, *Ónod* 4709 K-val, *Szirma* 4500 K-val, *Gelej* 4267 K-val, *Hejőpapi* 4248 K-val, *Mezőcsát* 3000 K-val, *Tiszapalkonya* 2570 K.

Nincs adóssága: Noszvajnak, Cserépfalunak, Mályinak, Tibolddarócznak, Sályinak, Ároktőnek, Tiszakeszinek, Igriczinek, Hevesnek, Átányinak, Maklárnak, Andornaknak, Újlőrinczfalvának, Poroszlónak, Tiszavalknak, Böcsnek, Tizzaszederkénynek, Tiszaoszlárnak, összesen: 15 anya, 3 leányegyháznak.

Itt sincs nyugtalanító vonás, de vigyázzunk azért, hogy az ellenség a jól művelt földbe konkolyt ne hintsen, ha eljön az éjszakának ideje.

Jelentésemhez hozzátartozik, hogy azokról a változásokról is beszámoljak, amelyek egyházmegyénk területén az őszi közgyűlés óta előfordultak.

A halál angyala félelmes pusztítást vitt véghez sorainkban. Kezdte a legidősebben, aki a legnagyobb, a legkiválóbb volt közöttünk, aki a próféta lelkével hordta a próféta palástját s az alsóborsodi lelkészek között 60 éven át forgolódott az Úr dolgaiban, mint egyházmegyei tanácsbíró is végezvén kötelességeit mindaddig, míg a legmagasabb állásra el nem hívatott. *Kun Bertalan* miskolczi lelkészt s egyházkerületünk 44 éven át fáradhatatlanul munkálkodott püspökét 1910 szeptember 28-ikán hívta vissza lelkével az Úr, akinek változhatatlan cselekedetére mindnyájan a hívő lélek imádságával szóljuk a vallomást: „Atyám! legyen meg a Te akaratod.“ Temetése október 1-ső napján volt olyan részvétellel, amely méltó volt az agg főpásztorhoz, akinek emléke legyen áldott közöttünk, alsóborsodi lelkésztársai között is.

Elvesztettük a tanácsbírói állásra boldog reménységgel megválasztott *Illyés János* átányi szolgatársunkat, aki idő nap előtt dőlt ki közülünk, el sem érve a delelőt s nagy bánatban hagyva szíve kedveseit, akik méltán keseregnek, hogy „elveszett fejőknek koronája“ mielőtt a nyugalom napjaihoz jutott volna. Áldásos és közhasznú munkálkodásáért, derült világ-felfogásáért, nemes szívének gyöngéd érzéseiert legyen áldott közöttünk emlékezete!

Váratlanul jött a földi életből elköltözése *Biró Bertalan* kistokaji lelkésztársunknak, aki sok esztendőig ígérhetett magának s a halál angyala lopva

közelítette meg s rövid betegség után hívta el a végső pihenésre. Kevéssel megelégedő, házát s dolgait rendben tartó, hívásában buzgón forgolódo, egyházának javaiért készséggel fáradozó munkatársunk volt, akinek legyen csöndes pihenése az anyaföld kebelén!

Váratlanul lepte meg a halál *Édes Ábrahám* sályi lelkésztársunkat is. Az Idvezítő halálának emlék-jeleit osztotta ki s mikor az utolsó ámen elhangzott ajkairól, egy fuvallat érte, a szív egy vér-hullámának túl megduzzadása megtántorította s aléltn vitték az Úr házából csöndes hajlékába, ahol néhány nap múlva visszaszállt lelke az Örökkévalóhoz. A korral mindinkább elégedetlenkedő, a protestáns lelkészi pálya szegényes dolgain minduntalan fennakadó, egy szebb és boldogabb jövődöért váltig sóvárgó és esengő, a szabadelvű felfogást sajátosan magyarázó tisztárs költözött el benne, aki sokszoros megbízásokban szolgálta közügyeinket, mint hivatásos egyén mindaddig, míg maga is tudott *anyagilag* is áldozni nagy nevű atyjának: *Édes Albertnek* a példájára. A szegényes felsőábrányi lelkészlakot úri hajlékká tette, hogy a nagyon is útba eső helyen a református lelkésznel legyen a megszállás, a megpihenés. Tette ezt vendégszeretetből, jó szívből, gavallériából. Neve a 48-as szabadságharc történetében is szerepel, mert ott volt a harcokban . . . s lelke mintha mindig sírt volna: „hiába küzdöttünk!“ Legyen könnyű a föld porai felett, — neve s emléke áldott közöttünk! . . .

S hadd emlékezzem meg arról a boldogtalanná lett ifjúról is, aki most már az örök bíró előtt áll egyensúlyát e földön elvesztett lelkének porhüvelyéből elröppenése után s aki egy irtóztató tragédiának volt szomorú hőse s aztán jól járt áldozata . . . Ifjú *Csillik Balázs* volt átányi s.-lelkészlől van szó, aki a rémületet keltett cselekedet után, amellyel jegyesét küldé el e föld lakosai közül, maga is élet-halál között lebegett s aztán, mikor elméjének volt egy kis tiszta tudata, lemondott lelkészi jellegéről . . . s a jöltévő halál elszakasztotta az élettől is . . . Ne legyünk ítélő bírák, csak sajnáljuk az idő nap előtt önmagával meghasonlásba jutott ifjú lelket, amelynek derékon törése megreszketteti idegeinket . . . A tört reményeik miatt zokogó szülei szíveknek adjon megnyugtatót a kegyelem Istene, mi pedig imádkozunk: „Uram! ne vgy minket kísértetbe.“

Tanítóink seregéből két lelkes és buzgó munkás dölt ki: *Kuki Ferenc* nemesbikki és *Székely Lajos* maklári tanítók, mindkettő után árvák hullatván könyeiket, ez utóbbi után 4 apátlan, anyátlan árva, akik közül 12 éves a legnagyobb . . . Köny szökött szemembe a keserves állapot hallattára s megindult szívvel küldöm a búcsú sóhaj az elköltözöttek után, míg az itt maradtakat, az árvákat ajánlom mindnyájunk pártfogásába.

Egyházmegyénk határain túl lépve is hadd fonjak koszorút kegyeletos érzéseinkből, megemlékezve a tisztántúli egyházkerületnek hirtelen s váratlanul elhúnyt püspökéről, *dr. Eröss Lajosról*, aki megtestesülése volt közöttünk a szigorú kálvínista felfogásnak, a puritánságnak, a tudományos meggyöződés tiszteletének, az élethívatás komolyan vételének s annak a fárad-

hatatlan buzgóságnak, amely romolhatatlan emléket emelt egyetemes ref. egyházunk történetében is. Méltó szolgálja volt az ő Krisztusának, méltó, hogy fény övezze nevét s áldás áldott emlékét!

És végül e szomorú emlékezések kapcsán megemlékezem arról a férfiúról is, aki munkás, tevékeny, közhasznú életének fejedelmi alapítványokkal állított örök emléket. E férfiú *Horváth Lajos*, 28 éven át volt miskolczi országgyűlési képviselő, főrendiházi tag, miskolczi ref. egyházunknak 1851 óta, tehát 60 éven keresztül presbitere, főgimnáziumi igazgató-tanácsos, aki e főgimnáziumnak 60,000 koronát hagyott örök alapítványul, hogy 2 ösztöndíj mellett *négy ingyenes internátusi hely létesíttessék borsod-megyei szegény református tanítók s lelkészek jó magaviseletű s jó tanuló fiai részére*. Akinek lelke ilyen nemes gondolkodású volt; akinek szíve így meg tudta érezni, hogy a ref. lelkészek és tanítók gyermekein miként kell a művelődés útján legjobban segíteni: annak neve világosság, emléke áldás-forrás!

Tanítóink sorából nyugalomba vonult *Lábas Bertalan* kisgyőri tanító, megnyerve a teljes szolgálati idő után járó nyugdíjat, holott az övé is veszedelemben forgott. Fárasztó munkája után legyen sokáig része a pihenésben és nyugalomban!

Eltávoztak körünkől: Árokszállási János átányi s Sófalvi Mózes bükkzsérczi tanítók; amaz Máramaroszigetre ment, emez állami tanítónak neveztetett ki. Az első bejelentette távozását s engedéllyel foglalta el új helyét, az utóbbi szó nélkül vált el tőlünk.

Kitüntetésben részesült két tanítónk: *Bévárdy József* és *Kenyeres Pál*, mindketten a 200 koronás személyi pótlékot nyerték meg a vallás- és közoktatásügyi minisztériumtól. Méltó munkások részesültek e kitüntetésben, amely általok a mienk is. Elismeréssel illik róluk megemlékezni, mint hasonló társaikról, akiket már kiemelt a kitüntetéssel az állam a tanítók díszes társaságából.

Lelkész-választás volt befejezett eredménnyel, azaz meg nem támadva felebbezéssel: *Bükkaranyoson*, ahol Mauritz Árpád lett Gere Lajos utódja; *Cserépfalun*, amelynek Pósa Péter az új lelkésze; *Tiszatarjánban*, ahová Ferenczi Dánielt hívta el a bizalom. Független van az *átányi*, amely ellen felebbeztek; nem sikerült a *sályi*, ahol meghívást próbáltak. *Kistokajon* sikerült a meghívás s a felebbezési idő most van letelőben.

Tanító-választás volt *Bükkzsérczen*, ahová Pitó József hívatott meg; *Andornakon*, ahová Kolozsi József választatott meg; *Bükkaranyoson*, ahol az új munkás: Csorba Ernő; *Átányban*, ahol a megüresedett helyre Lajos István jutott, míg az ő állása később fog betölteni és *Nemesbikken*, ahová Ragályi Dezső választatott meg. Mezőcsát az V-ik tanítót, Ónod a II-ikatezen túl fogják megválasztani valamint a többi üres helyek is később találják meg tanerejüket.

Tandíj-váltáság ügyünk még nincsen rendben az egész vonalon. Több helyen meg sem kapták, — sok helyen kevesebbet nyertek, mint kértek s vártak, — tanítóink pedig többnyire megkárosítottaknak érzik magukat,

főként a *tényleges* állapot folytán, amelyet növel az adócsökkentési segélyből nyert váltság-összeg megvonása, holott a *különbözetet* az adócsökkentési segély-alap tartoznék kiutalni, miután az adócsökkentési segéllyel több szempont érvényesült, míg az állam csak a *tandíjat* fogadta el a beíratási díjjal együtt megváltandónak. Felterjesztéssel kell azért élnünk a főtiszt. egyházkerületi közgyűléshez, hogy a sok képen megtépett tanítói fizetések a tandíj-váltság s adócsökkentési segély címén valamiképen ne devalváltassanak.

*   *

Egyházmegyénk körén túl s egyházkerületünk határain belül a Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok beiktatása s a püspök-választás és beiktatás voltak minket is érdeklő események.

Dókus Ernő ömértósága az őszi egyházkerületi közgyűlés alkalmából foglalta el állását a közvéleményt teljesen megnyerő beszéddel, amelyből kiértelt vallásos felfogása, hitbuzgósa, nagy céljainkért rajongása, egész az önfeláldozásig menő ígélet nyújtása egyházunk igazaiért való küzdelmeinkben. Jól esik hinni, hogy a legjobbnak s legszerencsésebbnek nevezett választás eredményeiben még inkább annak fog bizonyulni.

A püspök-választáson úgy esett át egyházkerületünk, hogy nem kellett éreznünk az egyházi életet veszélyeztető politikai jellegű beavatkozásokat, amelyek máshol oly nagy mértékben érvényesülnek.

A megválasztott püspök, *Fejes István* sátoraljaújhelyi lelkészársunk előtt hódolattal hajtottam meg lobogómat s az egyházmegye nevében is azzal üdvözöltem: *sokáig viselje a legnagyobb tisztességet, amelyre méltán hívatott el.* Beiktatásán jól esett hallanunk, hogy azokra fog tekinteni, amelyek előtte vannak s nem azokra, amelyek történtek. A mindennapi mértéket sokszorosan túlhaladó képességei, gazdag tapasztalatai, széles látóköre, magas műveltsége mind-mind sokat ígérők ma is s a kegyelem Istene tegye áldottá működését, hogy határvövek jelöljék magas állásában kifejtett munkálkodását.

*   *

Tisztelettel jelentést teszek arról, hogy a *miskolczi* főgimnáziumot több napon át meglátogattam s a folyamatban levő munkát dicséretre méltónak találtam. Komolyan veszik hivatásukat, úgyszeretettel forgolódnak a kötelesek teljesítésében s ma ez az intézet egyike az ország legjobbainak, ahol nem lehet könnyen boldogulnia a felületes, könnyelmű tanuló, ellenben gazdag ismeretekkel távozik el a szorgalmas, tudvágyó és lelkiismeretes ifjú, hogy az életiskolájában jó honpolgárnak bizonyuljon. A protestáns ifjak „Bethlen Gábor-Kör“-t alakítottak s a miskolczi egyház vallásos felolvasásain szavalati előadásaikkal elismerésre méltóan szerepelnek. Az anyagi helyzet követelőleg lépett fel itt is egy új államsegély-szerződés kötése iránt, amely az eddigi 32,000 korona helyett 48,000 korona évi segélyt biztosítana. A szerződés-

tervezet az illetékes helyeken van. Kérnem kell, hogy istápoljuk e kebelbeli intézetet, amely a múltban is szerepet játszott, a jelenben is hivatást tölt be, a jövőben pedig nagy szükség lesz rá, mert erős versenytársa lehet az ú. n. királyi kath. főgimnázium, amely ez év őszén költözik új palotájába s amelynek, a hírek szerint, 100 tanulóra szóló internátusa is lesz! . . . A jeleket meg kell értenünk!

Az egyházmegyei számvevőszék munkálkodásáról, a közalapkezelő s a lelkészi nyugdíjintézeti pénztárnok számadásairól a jegyzőkönyvek tárgyalásra kerülnek. Itt csak annyit említek, hogy közalapi hátrálékos tartozásunk nincsen, sőt a nyugdíjintézetnél is csak a központ amaz eljárása folytán van némi hátrálékunk, amely szerint nem könyvelte el a december utolsó előtti napján küldött összeget.

Az elrendelt egyházmegyei választások eredményéről a szavazatbontó-bizottság jegyzőkönyve tesz jelentést, amely szerint világi tanácsbírává dr. Kérészy Barna választatott meg mindjárt az első szavazás alkalmával; a lelkészi aljegyzői állásra pedig a szűkebb szavazás útján Tóth István egri lelkészt hívta el a bizalom.

Segélyosztó bizottságunk is elvégezte kötelességét, amint az erről szóló jegyzőkönyv tanúskodik, amely azonban arról is szól, hogy sok, igen sok segélyezendő van, de a nyújtható segély édes kevés! Ha módját tudnók találni a nagyobb mérvű segélyezésnek, istenes dolgot cselekednénk!

Időszaki bíróságunk is tartott egy ülést, amelyen Lengyel István püspöki titkár lelkészválasztásból folyó fegyelmi ügyét tárgyalta. Az erről szóló jegyzőkönyvet kérem felvenni közgyűlésünk jegyzőkönyvébe.

Igyekeztem híven és lelkiismeretesen elvégezni mindazokat a kötelességeket, amelyek állásommal együtt jártak s ha ebben vagy abban az emberi gyarlóság s elégtelen erő miatt fogyatkozás volna, elnézést kérek s jóakarátú támogatást, amely utóbbit nem is nélkülözöm s érette hálás köszönettel adózom az egyházmegye minden egyes tagjának.

Magamat a nagytiszteletű egyházmegye bizodalmaiba s szeretetébe ajánlva, jelentésem tudomásul vételét s az annak mellékletét képező kegyes adakozási és építkezési kimutatás jegyzőkönyvbe iktatását kérem.

Adakozások.

Alsózsoltca: Br. Vay Elemér egyh. községi főgondnok úr adományai: *a)* iskola részére 800 □-öl beltelek 1600 kor.; *b)* nyári menhely tetőjavításra 368 kor.; *c)* vizsgai jutalomkönyvekre 50 kor.; *d)* úrvacsorai szent jegyekre 4 ízben 48 kor. Gr. Vay Tihamér örökösének adománya úrvacsorai szent jegyekre 2 ízben 24 kor. Községi hitelszövetkezet iskolai célokra 200 kor.

Ároktő: Csizmadia Péter, Szőke József, Kotta Ferenc, Mihály Ferenc, Petrák Jánosné, Hallgató Dániel az úrasztalához kenyeret és bort 60 korona

értékben, továbbá Kotta Ferenc 54 korona értékű szent edényeket és úrasztalai terítőket adományoztak. Összes adakozás 114 kor.

Borsodgeszten adakoztak Isten dicsőségére: Boncsér Jánosné 2 kor., Lefler András orgonára 20 kor., Vályi n. János 20 kor., Egyházmegye adománya 100 kor., Csillik József 2 kor., T. Tóth András 1 kor., P. Tóth József 1 kor., A. Kovács József 1 kor., Éliás Andrásné 1 kor., Lefler József 3 kor., övi Boncsér József 2 kor., Boncsér Márton 2 kor., Balogh András 1 kor., Fried József 6 kor., Lukács András 2 kor., Kovács Imre 1 kor., összesen 166 kor. Úrvacsorához a kenyeret a presbyterek felváltva adományozták. Bort adományoztak: Kun Gábor, Szabó János, Sólyom Sándor, Balogh András és a lelkész. Összes érték 196 korona.

Borsodharsányban adakoztak: Mélt. Br. Vay Elemér úr 100 kor., Balázs István 6 kor., Kiss Péter 3 kor. orgona-alapra. Ngs. Bottlik István úr gyűléstartása 85 kor. Tdő özv. Tóth Sámuelné 30 kor. Nagy Balázs Istvánné, Valko János, Barczy András, Dominka János, Balázs Lajos, Bárczi Juliánna kenyeret 1—1 alkalommal. Balázs Lajos és özv. Lukács Lajosné bort 1—1 alkalommal. Összes érték 250 korona.

Böcsön: Nagy Lajos kenyérre 6 kor., Nagy Istvánné kenyeret 6 kor. értékben, Homolya Dániel bort 11 kor. értékben, Váraljai Antal bort 11 kor. értékben, Váraljai Józsefné kenyeret és bort 17 kor. értékben. *Iskolai könyvtár:* Községi hitelszövetkezet 25 kor.

Bükkaranyoson adakoztak az úrvacsorához kenyeret: Ersők Sándorné, Kohányi Barnabás, özv. Bordás Istvánné, Varga János, bort: Gere Lajos, Kohányi Gyula. Összes érték 42 kor.

Bükkzsérczen adakoztak Isten dicsőségére: Magyar Miklós 4 kor., a konfirmátus növendékek 19 kor. és 30 fillért, ifj. Csattos Dávid, T. Vasas István, ifj. T. Pap Gábor 30 kor., Vas Pap Jánosné 2 kor., összesen 56 kor. 30 fill. Templomújításkor adományoztak: Marton Andrásné egy szószéki terítőt, Lénárt Lajos egy papszéki terítőt, Magyar Miklósné egy keresztelői edénytakarót és a lelkész egy ezüst úrasztali kenyértányért. Úrvacsorai kenyeret és bort adtak: Madarász Sámuel, Marton András, Török István Lajos, T. Pap János, Vadászi András és a lelkész.

Cserépfaluban adakoztak: özv. Mató Andrásné sz. Erdős Erzsébet a bőjti úrv. kenyeret, értéke 4 kor., Harangozó Török András húsvétkor kenyeret, újbori úrvacsorához bort, értéke 13 kor., Tóth Istvánné antus, pünkösdi úrv. alk. kenyeret, értéke 4 kor., Sütő András jáger újkenyérei úrv. alk. kenyeret, 4 kor. értékben, Tóth István torogi, újbori alk. kenyeret, értéke 4 kor., Lukács István pucik karácsonyi úrv. bort, értéke 9 kor., Herovits János s. jegyző 20 drb új-test.-t a konfirmándusok részére, Értelmes Gyula zsérczi jegyző a pünkösdi úrvacsorához bor árába 8 kor. 30 fill.-t adott, Törögi Andrásné szül. Bodnár Zsuzsánna Isten dicsőségére 2 kor., perselypénz begyűlt 41 kor. 12 fill. Összesen 99 kor. 42 fill.

Diósgyőrben úrvacsorai jegyekre adakoztak: Frigyk József 4 kor.,

File Sámuel 3 kor., Geller István 4 kor., Görcsön Sándor 2 kor., ifj. A. Tóth István 2 kor., özv. Szücs Istvánné 4 kor., Ágoston László 1 kor., Barkai Györgyné 1 kor., Debreczeni Mihályné 2 kor. 60 fill., Csontos István 1 kor., özv. Egerszegi Sándorné 1 kor., File János 1 kor., özv. File Andrásné 1 kor., Frigyk Sándor 1 kor., özv. Imri Sándorné 1 kor., ifj. Kiss Istvánné 2 kor., Kovács István 1 kor., özv. Kovács Jánosné 1 kor., Kohulák Irma 1 kor., ifj. László Sándor 1 kor., özv., László Istvánné 1 kor., Papp István 1 kor., idb. Székely István 1 kor., özv. Szakos Györgyné 2 kor., özv. Szilágyi Andrásné 2 kor., özv. Szücs Sándorné 1 kor., özv. Székely Jánosné 2 kor., özv. Szilágyi Jánosné 1 kor., Tóth Mihály 1 kor., Tóth János 1 kor., Ujlaki Bálint 1 kor., Varga Pál 1 kor., Varga Józsefné 1 kor., Virág Imréné 1 kor. Úrvacsorai kenyeret adtak: özv. Varga Mihályné, Mészáros Sámuel, Ujlaki Bálint, Tepliczki Józsefné, File István; úrvacsorai bort adtak: Kupai Dénes tanító, File István gondnok. Összes érték 80 korona.

Diósgyőr-gyártelepen: Tölgyfaasztal 6 lábbal és üveglappal, aranyozott szegéllyel, fenyőfa védőtokkal, 172 kor. értékben, adományozta Döbrösy Gyuláné. Pacsirta dalok 1 kor. 50 fill., Téli Ujság 2 évfolyama 1 kor. 04 fill., Protestáns naptár 60 fill. értékben, adományozta Puky László presbyter. Országos gyűjtésből a templomra befolyt 2736 kor. 27 fill. Többek adománya 276 kor. 64 fill. Az adományok értéke 3188 kor. 05 fill.

Egerben adakoztak: Török Zoltán 2, Fekete József 2, Füköh István 2, Horváth Margit 2, Harangi Margit 2 kor., Szilvássi Juliána 50 fill., Orosz Kázmér 2 kor., Lakatos Lajos 40 fill., Lakatos István 20 fill., Petykó András 2 kor., Farkas Lajosné 1 kor. 03 fill., Lipcsey Péter 20 kor. Úrvacsorai kenyér és bor beszerzéséhez hozzájárultak kenyérrel és borral: Dr. Lipcsey Péter főgondnok; kenyérrel: Tóth Istvánné, Szabó Lászlóné; borral: Orosz Kálmán, Tóth Ágoston, György János, Steiner János, Bajczér Miklós; Dr. Lipcsey Péter 5, Tóth István 5, Tankó István 2, Szarvas Lajos 1 kor., idb. Balogh Gyula 50 fill., Szulovinyi Gyula 1 kor., Garai György 50 fill., Deák Mihály 1, Mecséry József 1 kor., Varga Árdád 50 fill., Horváth Lajosné 40 fill., Tóth Ágoston 1, Isaák Gyula 2, Orosz Mihály 1, Zsivora Sámuel 2, Gyurik Mihály 1 kor., Alföldi Gyula 40 fill., Hrabéczy Béla 50 fill., Szalay Sándor 40 fill., Baróthy István 1, Dr. Hevesi 1 kor., F. A. 60 fill., Nánássy Imre 1, Steiner János 1, özv. Johanideszné 1, Farkas Lajosné 1 kor., Szabó Lászlóné 30 fill., Bajczér Miklós 1 kor., Tomory István 80 fill., Bujdosó Sándor 2 kor., Egey Szilárd 1 kor., Pintér Józsefné 30 fill., Farczady László 1, Szilágyi Gábor 1, L. Farkas Kálmán 1 kor., Bertha István 50 fill., Egri Nyomda-Résztvénytársaság 5, Vályi Nagy István 1, Szentkirályi Ödön 1, N. N. 1 kor., V. G.-né 60 fill., Böszörményiné 50 fill., Petykó András 1 kor., Záboly József (Amerikából) 5 kor. Templomépítésre befolyt 2073 kor. 70 fill.

Emődön úrvacsorai jegyekre adakoztak: Veres Lajos, Kalassai János, özv. Bódogh Tamásné, Molnár László kenyeret 5—5 korona értékben, Szép József és neje, Német János kenyeret és bort 11—11 korona értékben,

Szabó József bort 6 korona értékben. Az úrasztalához Csizmadia Sándor egy kancsót adományozott 5 korona értékben. Orgona-alapra adakoztak: Kassai Sándor 10, Próféta Sándor 8, Tóth András 6, Szép József és veje: ifj. Bodnár Sámuel 10, K. Szabó József 2, Kósa Lajos 20 koronát. Összes adakozás 109 korona.

Felsőábrányban adakoztak az úrvacsorához kenyeret és bort: Tokaji Nagy Lajos lelkész egy ízben, id. Balassa Sándor két ízben, Menyhért Lajos egy ízben, Novák István egy ízben. Összesen 32 korona értékben.

Gelejen úrvacsorai kenyeret és bort adtak: Jóczik Márton, Kékedi Lajos; kenyeret: özv. Pásztor Sámuelné, özv. Erős Kis Mihályné, Kovács Lajos, Pásztor Károly F.; bort: Bódvai Bertalan, Tóth Mihály. Az énekkar iskolai felszerelésekre 45 koronát adományoztak.

Hejőbábán az úrnak szent asztalára kenyeret és bort adtak: Nagys. Bay Barnabás főgondnok 3 ízben, Győri Józsefné, Budai Sándor, Bartus Sámuel. Összesen 39 korona 60 fillér értékben.

Hejőpáiban adakoztak: a) Úrvacsorai szent jegyekre: Csiszár Elek, Tóth Benedek, Szilvássy István, Veres Imre presbyterek kenyeret és bort 9—9 korona értékben, Veres Juliánna kenyeret 3 korona értékben, Szabó Bertalan lelkész bort 6 korona értékben. b) Isten dicsőségére: Bartus Pál, Nagy Pál, Morvay József, Szendrei Zsanét 2—2 koronát; Veres Jolán, Szemán Julianna 1·20—1·20 koronát; Nagy Ferenc, Kádár Sándor, Kóris Krisztina, Takács Ágnes, Kádár Lidia, Rácz Erzsébet, Virág Sándor, Csörsz Sándor, Csörsz Ilona 1—1 koronát.

Hejőszalontán Kiss Józsefné új borra, a többi alkalommal a presbyterek felváltva adtak kenyeret és bort. Bársony György lelkész 4 koronát adott egyházi szükségekre és kemencét készíttetett 7 korona értékben. Báró Vay Eiemér egyházmegyei gondnok úr Kálvin-képet adományozott az iskolának; az állam egy nemzeti színű címeres zászlót az iskolának. Petyke László tanító iskolai könyvszekrényt készíttetett 30 korona értékben.

Igriczi. Úrvacsorai kenyeret és bort adtak egy-egy alkalommal: Kenyeres Pál tanító, Nagy Ferenc gondnok, Fodor Bertalan lelkész, Szilvási Lajos, Berecz Károly, Gere Lajos. 54 korona értékben. Antalfi Lászlóné 1 koronát adományozott.

Kisgyőrben adakoztak úrvacsorai célokra: ifj. Bihari Gy. Károly, id. Török Sámuel, id. Bihari Gy. Károly, özv. Petra Józsefné, özv. Bordás Józsefné, özv. Barti Józsefné, özv. Gergely Jánosné és Czeglédi Márton kenyeret; Lábos Bertalan oktató, id. Bihary Márton, Faragó Lajos és Szilágyi Lajosné bort; j. Bordás István kenyeret és bort. Ezeknek értéke 60 korona 20 fillér. Özv. Lisztai Jánosné, özv. Gergely Jánosné, id. Lengyel Károly, a. Csenge Sámuel, d. Horváth Károly, Czeglédi Mihály gondnok, Dienes Károly, u. Barsi Sámuel, id. Török György, Varga János, Barsi Lajos, Bordás János, Kun Vince, gy. Barsi Sámuel, özv. Bordás Józsefné, t. Bihary Sámuel, Bihari Gy. Károly, u. Barsi József, özv. Fegyverneki Jánosné, Éles

Dczső, özv. Valkó Józsefné, Bihari Gy. Károly szőlőtulajdonosok összesen 134 liter mustot adományoztak 36 korona értékben. — Az Isten dicsősége alapa: id. Török György (elhúnyt felesége emlékére) 40, özv. u. Barsi Józsefné 10, özv. Kun Imréné 10, Csenge p. János 3, Török Gy. József 2, özv. Győri Jánosné 2, Kun Vince bíró 2 koronát. Összesen 69 koronát. — Az orgona alapa: Özv. Bordás Józsefné elhunyt férje emlékére 40, Vitárus Károly 5, Schlesinger Mór (izr.) 4, néhai özv. Szentgyörgyi Jánosné emlékére az örökösei 4, Darab Lajos és Sándor testvérek 4—4, a községi bíró büntetés pénzből 4, K. Kis. József 3, ifj. k. Faragó Károly 2, s. Czeglédi Lajos 1, s. Czeglédi István 1 koronát. Összesen 72 koronát. — Az egyház közszükségeire: id. Bihari Márton 200 koronát. — Templom renoválásra: Bihari Gy. János presbyter 4 koronát. Az egyházi magtár alapjának a növelésére Dienes Károly presbyter 1 véka gabonát 3 korona értékben. Perselypénzekben befolyt különféle egyházi célokra 38 kor. 21 fill. A szerencsétlenül járt kondói egyház részére adtak: 10 fillért: Fegyverneki Imre, b. Bihari János, a. Horvát József, Kékedi János; 20 fillért: Molnár Gyula, Borsi István, b. Bihari János, b. Bihari József, Cs. Éles István, f. Bihari József, f. Kis Károly, Tóth Imre, Éles Jánosné, Teleki István, id. Kis István, Győri György, Szolnoki Pál, Szabó József, Gergely Károly, Gergely Jánosné, n. Kovács István, Fegyverneky István, ifj. Kun István, Liptai Jánosné, Molnár Károly, Veres Imre, Dienes József, özv. Hetei Józsefné, Kis Sámuel, özv. id. gy. Barsi Károlyné, ifj. Éles György, g. Csenge János, p. Csenge József, a. Győri István, Bihari Mihály, P. Lőrincz István, o. Nagy János, gu. Bordás József, j. Kun István, ifj. gy. Bihari József, r. Kovács Sámuel, Csáti János, Lőrincz András, Kis Gy. János, Bordás Sámuel, Surányi János, id. Lőrincz István, K. Faragó Mihály, id. Bordás Károly, p. Barsi Károly, j. Czeglédi István, Dienes Andrásné, ifj. Kovács János, l. Csenge János, l. Csenge István, ge. Bordás József, f. Nagy János, özv. Geröcs Józsefné, p. Éles István, id. g. Horvát Mihály, Pásztor Dániel, K. Pap Lajos, sz. Bihari Kálmánné; 30 fillért: Olincsek Józsefné, m. Bihari János, Szolnoki Márton, Kun Bálint, Győri András, Csenge p. János, ifj. j. Bihari János, özv. Betra Józsefné, ifj. g. Horváth István, Tóth István, ifj. Török Sámuel, b. Török János, Gergely András, s. Bordás József, ifj. Török György, Czeglédi János, u. Bihari István; 40 fillért: b. Bihari Sámuel, j. Éles János, s. Elen János, p. Veres János, Valko József, r. Kovács Károly, Czeglédi Mihály gondnok, id. j. Bihari János, id. Török György, Virág István, a. Pap Lajos, Kun p. István, K. Bihari Imre, ifj. Bihari gy. Károly, b. Csenge Károly, özv. Czeglédi Józsefné, Horváth Lajos, Horváth János, id. Török Sámuel, j. Bordás István, Máté Lajos, b. Faragó János, özv. Győri Jánosné, Kékedi János, gy. Bihari János, a. Bihari Márton, özv. Fegyverneki Jánosné, l. Csenge József, K. Bihari Károly, v. Barsi József, Kovács Kálmán tanító, gy. Barsi Sámuel, Vitárus Károly, Czeglédi Lajos, g. Barsi József, K. Bihari István, u. Barsi János, özv. ifj. Csenge Imréné, f. id. Kis József, Varga János, ifj. Szívós

Károly, K. Bihari Gergely; 50 fillért: ifj. Czeglédi Mihály, a. Kétely János, u. Barsi Sámuel, a. Csenge Sámuel, Bihari m. József, j. Éles István; 60 fillért: j. Bihari Sámuel, Bihari gy. János, Oláh János, Novák Lajos; 80 fillért: ifj. l. Bihari József, a. Kovács István, s. Török József; 1 koronát: id. Lengyel Károly, id. l. Bihari József, ifj. Veres József, ifj. G. Kovács József, K. Csenge János, özv. Bordás Józsefné, Darab Jánosné, id. Bihari Márton, Faragó Lajos, v. Kis János, Barsy Gergely, özv. a. Bihari Józsefné, Czeglédi József, K. Bihari János, özv. Csenge Jánosné, Barsi Lajos, l. Csenge Károly, a. Csenge János, Nagy Sámuel jegyző, özv. ifj. Bihari Károlyné, id. Bihari gy. Károly, Lábos Bertalan oktató, Kun Imre, özv. Nagy Mihályné, Geröcs János, Turóczi István; 2 koronát: Dienes Károly, özv. Kun Imréné és Zarándi Bertalan lelkész. Összesen 75 kor. 30 fill. A kegyes adakozások végösszege 557 kor. 71 fill.

Kistokajban úrvacsorai jegyeket adtak: Várady Sándorné, Szathmáry József, B. Szalánczy Sándor, özv. Széchy Ferencné, id. Szalánczy Sámuel és Szalánczy Eszter.

Ládházán úrvacsorai jegyeket adtak: Papp István, Szabó Dániel, Dankó István, Dálnoky Béla, Paksy Miklós és Nagy István.

Mályiban úrvacsorai jegyeket adtak: Mészáros Barna, id. Takács József, Bánrévi Mihály, Mészáros Lajos 6—6 koronát, Maász Márton 3 koronát. Kút építéshez adakoztak: Farkas István, Nagy Simon, Bánrévi Mihály, Tóth Sándor, Latrok János, Rácz Imre, Flohr Ignác, Mészáros Barna 2—2 koronát, Szabó Jánosné, Zombor János, Deutschman Dániel, Szabó Sándor, Boros István, Látrán Sándor, Kósa Károly, Boros János 1—1 koronát, Nagy Pál, Nagy János 50—50 fillért, özv. Roszoka Jánosné 40 fillért. A hívek az iskola és tanítói lak újra építésénél mintegy 400 korona értékű fuvar és kézi munkát végeztek. Összesen 452 korona 40 fillér.

Maklárón: Krenner Jánosné úrasztali terítőt ajándékozott 5 korona értékben.

Andornakon: Kerekes Zsigmond lelkész 8 véka rozst, Székely Lajos tanító, Pitó József tanító 4—4 véka rozst, ifj. Mészáros István gondnok, id. Mészáros István 2—2 rozst, Deáki Barnabás, Deáki István, Vámosi Sámuel, Szilágyi András, Szilágyi István 1—1 véka rozst adományoztak.

Mezőkeresztes: Az úrasztalát kenyérrel és borral a presbytérium tagjai látták el 90 korona értékben.

Mezőnagymihályon úrvacsorai kenyeret adtak: Kis János, ifj. Tabódi János, Kis Tamás, Monoki János, özv. Sinka Lajosné, özv. Tabódi Jánosné. Bort egy ízben: özv. Aranyosi Lajosné.

Miskolczon úrvacsorai kenyeret és bort ajándékoztak: Baló Bertalan, özv. Bartha Józsefné, Csik Dániel, Dr. Fodor Pál, Géczy József, Górh Mihály, Gubás Ferenc, Ibrányi Ferenc, Imre András, Izsó István, özv. Kardos Istvánné, Körössy József, özv. Kun Jánosné, Lember Sámuel, Lőrincz Imre, özv. Mikuleczky Istvánné, Dr. Rácz György, Rácz János, Sassy Szabó Árpád,

B. Szabó István, özv. Szathmáry Józsefné, Szentmiklóssy Ödön, Szivos Zsigmond, Ternyik Mihály, Dr. Tóth Dániel, Dr. Tüdös Istvánné, Dr. Tüdös István, Vadnay György. Templomi székek festésére adakoztak a hívek 614 korona 68 fillért. Az avasi templom-alapra adakoztak 600 korona 91 fillért. Egy temetői örház építésére adakoztak 123 koronát. Végrendeletileg hagyott sirgondozási alapra özv. Vágó Vilmosné 200 koronát. Keresztelési edényt ajándékoztak özv. Néveli Miklósné és Kovács Józsefné. Szószéki terítőt ajándékoztak az avasi templomba Lövey András és neje Berzy Katalin. Úrasztali terítőt ajándékozott az avasi templomba özv. Bartha Józsefné. Úrasztali kelyhet ajándékozott a Kossuth-utcai templomba Kun Bertalan, b. e. atyja: Kun Bertalan püspök emlékére. Iskolai jutalmakra 50 koronát adományozott a Borsod-Miskolczi Hitelbank s 100 koronát a Miskolczi Takarékegylet. Az összes adományok értéke 2310 korona.

Nemesbikken orgonára adakoztak: özv. id. Izsák Jánosné 1·20, özv. Berzi Jánosné 1, Skopecz Kálmán 2, Mátyus János 10 koronát. Úrvacsorai kenyeret és bort adományoztak: Kiss Bálint és neje, ifj. Tóth István és neje, Antalik Sándor és neje 12—12 korona értékben. Úrasztalára fehér abroszt adományozott Görgei Dánielné Tóth Klára, értéke 5 korona. Összes adomány értéke 54 korona 20 fillér.

Noszvajon Isten dicsőségére özv. Póder Albertné 2, Sánta Sámuel 10 koronát adott. Mélt. özv. Gallasy Gyuláné úrnő 60 liter bort adott az úrvacsorához egész évre. Kenyeret adtak az úrvacsorához 1—1 alkalommal: kl. Szabó János, Magyar Ferenc, Pintér József, Sulyok Gábor, özv. Mátyus Jánosné, Pataki József, özv. Tóth Andrásné. Tasi Sándor és neje egy alkalommal kenyeret és bort adtak. Lakatos Józsefné szül. Szabó Eszter egy díszes vörös-bársony úrasztali terítőt, Magyar Pálné egy fehér úrasztali abroszt adott. Összes érték 180 korona 21 fillér.

Ónodon: Trcsánszky Sándor (ág. hitv.) adománya 5 korona. Az Úr asztalára: Ládi Nagy Zsuzsánna, id. Tarár József és leánya, Kalász József kenyeret 3—3 korona értékben, özv. Valkó Lászlóné (róm. kath.) kenyeret és bort 10 korona 20 fillér értékben, Vályi Nagy István és Sólyom Lajos bort adományoztak 7·20—7·20 korona értékben. Az adományok értéke 38 korona 60 fillér.

Poroszlón: N. N. 10 korona; a konfirmandusok lelki gondozási alapra begyűlt 16 korona 95 fillér, községtől toronyóra alapra 100 korona. Összesen 126 korona 95 fillér. Úrvacsorához bort mind a hat alkalommal Grimm A. József aradi lakos, regále bérlő adott. Kenyeret adtak: Czövek Gábor, K. Halász János, Koppán Imre, B. Molnár János, Zsolczi Gy. János és Sajtos Bálint.

Sályban orgona alapra adakoztak: Erdélyi Gyula 20, Simon János 100, egyesek 4 koronát. Az úrasztalát kenyérrel és borral a hívek látták el 30 korona értékben. Összes érték 154 korona.

Tibolddarócson adakoztak: Zubán Milán szövetkezeti üzletvezető (gkath.)

10, Gál Istvánné szül. Dósa Eszter 5 koronát. Farkas Pál tanító által rendezett táncmulatság jövedelme 57 korona. Nagys. Bottlik István képviselő úr 5 alkalommal adományozott az úrvacsorához kenyeret és bort. Farkas Pál tanító és neje 1 alkalommal adott kenyeret és bort. Összes érték 117 korona.

Szirmán úrvacsorai jegyeket adtak: d. Szabó János, k. Harsányi István, r. Szabó József, b. Szabó János, cs. Szabó Eszter és Rózsa Sámuel Bertalan.

Tiszadorogma: Mind a hat úrvacsorát a hívek látták el kenyérral. Ennek értéke 15 korona. Barta István és neje Rácz Róza egy szőszék terítőt készíttetett. Értéke 30 korona. Váradi Jánosné Vulpényi Juliánna 70 korona értékű keresztelő tálat és kancsót készíttetett. Összes adakozás 115 korona.

Tiszakeszi: Deák Gyula főgondnok 100 kéve nád. Értéke 24 korona. Úrasztali kenyeret és bort adtak: Deák Gyula, Karácsondi József, özv. Komjáthy Józsefné, özv. Szabó Ignácné, Tornallyay József és özv. Bagoly Józsefné egyenként 14 korona értékben. A tiszakeszii iparosok báli jövedelme 50 korona. Az építendő új iskolához vályogot hozattak fuvardíj nélkül a következők: Pap Lajos 500, Tórek Imre 300, Baranyai Sándor 400, Csákvári József 300, Ladányi András 300, Vincze Dániel 1000, Pap Mihály 500, Deák Gyula 2000, Tornallyay József 1200, Andó Lajos 800, ifj. Kis János 300, Bogdán János 500, Vincze György 500, id. Gyöngyösi József 300, Orosz János 300, Tordos Dániel 200, Szabó Ignácné 3000 és Demeter Tamás 500 darabot. Összesen 13400 darabot. Fuvarozás értéke 107 korona 20 fillér. Összes adakozás értéke 265 korona 20 fillér.

Tiszaoszlár: A presbytérium tagjai meghatározott sorrendben adják az úrvacsorai kenyeret és bort, ez évben 37 korona 92 fillér értékben. Községi bíró adott 1 koronát.

Tiszapalkonya: Ispán Jánosné, Kalóz Pál, Pásztor István úrasztali kenyérre 2—2 koronát, Nagy András úrasztali bort 7-20, Kovács Károly lelkész kenyeret és bort 10-20 korona értékben. Seffer Emil körjegyző orgona alapra 18-20, Nagy Imréné 2 koronát adott.

Tiszaszederkényben úrvacsorai szent jegyekre: Filep János, Filep János bíró, L. Kis Gergely, Turóczi János, A. Lovász János gondnok, Horváth Bertalan lelkész kenyeret és bort adtak. Összesen 78 korona értékben.

Tiszatarjánban úrvacsorai szent jegyeket adományoztak: Nagy Gyula és Molnár István presbyterek kenyeret 3- 3 korona, Gombos Gyula gondnok, Gondos Károly, Sávai Nagy Ignác és Gondos András kenyeret és bort 9—9 korona, összesen 54 korona értékben. Épület fenntartási alapra egy mulatság jövedelme 88 korona 40 fillér. Konfirmált gyermekek adománya 12 korona 70 fillér. Ifj. Gondol József, Vanczák István 10—10, Molnár István prebyter 200, Molnár Bertalan 100, özv. Sipos Jánosné 50, özv. Nagy Balázné 50, Gombos Vincze 25, Ref. énekkar 100, Füst Molnár Lajos tanító 20, Pósa Péter lelkész 40 koronát, összesen 716 koronát adtak. Egyéb célokra: Perselypénz 54 korona 07 fillér. Gróf Almássy Dénesné iskolai könyvtár részére 20 kötet könyvet adott 30 korona értékben. Pósa Péter lelkész a lelkészlak

verandájának kikövezéséhez 25 koronát adott. Összes adomány 877 korona 17 fillér.

Tiszavalkon Boldizsár István presbyter 1050 koronás alapítványt tett, melynek kamata az egyház nagyobb mérvű építkezéseinek fedezésére szolgál. Kovács Dániel gondnok és felesége Hajdú Sára márvány úrasztalt készíttettek 100 korona értékben; Nagy István presbyter és felesége Szűcs Mária egy díszes keresztelő készletet ajándékoztak 50 korona értékben; Tóth György presbyter 100 koronát adott egy nemzetiszínű lobogóra és egy gyászszázlóra. Úrvacsorai kenyeret adtak a hívek mind a hat ízben 18 korona, úrvacsorai bort ajándékoztak Boldizsár István, Tóth Vince, Kovács Dániel, Vajda Sándor, Sz. Kovács István és Dózsa György 32 korona értékben. Adományok összege 1350 korona.

Vattán az úrasztalát kenyérrel és borral a hívek látták el 30 korona értékben.

Építkezések.

Alsószolczán iskola és tanítói lakás épült 13823 korona 65 fillér értékben. Borsodgeszten építkezésre fordítottak 634 koronát. Böcsön építettek 450 korona erejéig. Bükkzsérczen a templom kijavították s a többi egyházi épület rendbe szedették 3300 korona erejéig. Cserépfala építkezésre fordított 2431 korona 90 fillért. Diósgyőr épített 400 korona erejéig. Eger építkezett 596 korona 46 fillérig menő összeg értékével. Egerlövő 1646 koronáig építtetett. Emőd 200 koronát fordított építkezésre. Gelej építkezésre 250 koronát fordított. Hejőcsaba 150 koronáig építkezett. Hejőszalonta az iskolát palatetővel látta el s az összes építkezés 2016 korona 05 fillérbe került. Igriczi épített 600 korona erejéig. Kisgyőr épületeire fordított 3077 korona 54 fillért, amelyben benne van az iskolai építkezésre adott fa értéke is. Kistokaj 150 koronát adott ki építkezésre. Ládháza-Nyék 150 koronát fordított építkezésre. Mályi a tanítói lakást s iskolát új tetővel látta el 2320 korona 47 fillérért. Maklár 173 koronát fordított építkezésre, Andornak pedig 45 koronát. Mezőcsát 3120 korona 83 fillér erejéig építkezett. Mezőkeresztes 1300 koronát fordított építkezésre. Mezőnagyimihály építkezett 585 korona 46 fillérig. Miskolcz 3610 koronát adott ki építkezésekre. Nemesbikk építkezett 1500 koronáig. Noszvaj az összes épületeket újra fedette 3385 korona 60 fillérért. Ónod 6467 korona 68 fillérig építkezett. Poroszló kiadott építkezésre 565 koronát. Sály-Darócson az épületeken 83 koronáig javításokat eszközöltek. Tiszadorogma 396 korona 72 fillért adott ki építkezés címen. Tiszakesziben az építkezés 1050 korona értékű volt. Tiszanána 1600 koronát fordított építkezésre. Tiszaoszlár építkezései 332 korona 99 fillért tettek ki. Tiszapalkonya új iskolát s tanítói lakot építtetett a II-ik tanító számára 12245 korona 20 fillér erejéig. Tiszaszederkény építkezett 700 koronáig, villámhárítót tétetvén a toronyra. Tiszatarján kiadott építkezésre 104 korona 12 fillért.

Tiszavalk beton-lapokkal látta el a templomot 540 korona erejéig. Újlörinczfalva 120 koronát adott ki építkezésre. Vatta 481 koronát költött épületeire.

Ezen jelentés tudomásul vétetvén, egész terjedelmében jegyzőkönyvünkben vétetni határoztatik.

12. Az esperesi jelentés a fájdalom mély érzetével emlékezik meg Kun Bertalan püspök, miskolci lelkész 1910 szept. 28-án bekövetkezett elhunytáról.

Egyházmegyénk közönsége meghatódott érzelemmel áll meg a hant körül, mely a boldog feltámadásig, mely bizonynyal meglészen, annak porréseit zárja el irigyen vágyó tekintetünk előtt, ki 60 évig volt egyházmegyénk miskolci gyülekezetének eleitől fogva tisztelt és szeretett lelkipásztora, a legmagasabb hivatalban is hosszú időn át, korban s hivatali időre első lévén is, maradt az ő Krisztusa evangéliuma szolgálóinak szolgatársa, példánykép mindvégig a hűségben, kötelességteljesítésben; ki hosszú kora változásain át egy percre meg nem szünt munkálni s a számára eltételezett kegyelem esztendeiben is az anyaszentegyház minden ügyének, érdekének előmozdítását szíven hordozni s munkás szeretetével gondjaiban tartani; — ki a Nebo hegyének ormán is, 94 évnek súlya alatt, érezve, hogy *nem járhat többé ki és be*, (V. Móz. 31. 2.) imádkozó lelkében híven esde áldást a népre, mely az Úrnak tulajdona, mely felett az Úr, *mint a fészken felrebbenő sas, fiai felett lebeg, kiterjeszti felettök szárnyait, felveszi őket és tollain emeli őket*. (V. Móz. 32. 11.), ki meghajolva az enyészetre hívó szózatnak, bízó reménye, fénynyel ragyogó hite lángjában látja már a Nebo hegyén túl az országot, hol *nem a nap lesz néki többé nappali világossága és fényességül nem a hold világol neki, hanem az Úr lesz néki örök világossága és Istene, ékessége* (Ézs. 60. 19.). *Népe pedig mind igaz lesz és a földet mindörökké bírják, az Úr plántálásának vesszőszála ők, kezeinek munkája az Ő dicsőségére*. (V. 21.)

13. Derékban törte ketté, lebírhatatlan erővel, kegyetlen hidegséggel elvéve még a reménységnek édességét is az érte oly hosszú időn át kesergve aggódó szívektől, kérlelhetetlenül vitte el magával a rettentő halál az anyyiunk szívéhez forrott, anyyiunkat szeretettel ölelő szolgatársat, hű barátot, szerető hitves jó férjét, még csak növekedő gyermekek szerető édes atyját, híveinek hű pásztorát, minden jónak, nemesnek, áldozatkész munkását: Illyés János átányi lelkész, egyházmegyei tanácsbíró.

Sokszor hunyt le, sokszor kelt útjára az ég bánatos vándora, a hold, mióta szerettünket sirjába kísértük, mégis most is elszorítja szívünket a fájdalom s könybe borítja szemünket a vesztés elkeserítő érzése. Fel-fel idéződő emlékeinkben magunk elé állítjuk őt jóságos arcával, derűs világnézetével s ebben az ideges, kipkedő-kapkodó világban nyugodt, józan elvek szerint vezetett életével. Ott látjuk őt a szószékben, amint ékes szavával int, buzdít, fedd és dorgál; ott az egyházmegye zöld asztalánál, al- és főjegyzői tisztének hűségese teljesítése közben; ott egy verőfényes, szép élet közepén, a félelmek ama királyának irigy kezei közt, hogy elrabolja tőlünk szerettünket, kit csak imént hívott el édes reménységek között egyházmegyénk közönségének bizalma a tanácsbírói székbe. — Halála szomorú bizonyága az emberi élet mulandóságának; élete azonban élő reménységnek forrása, hogy *„aki az Úrnak él, az Úrnak hal is meg; akár élünk, akár halunk, az Úréi vagyunk“*. (Róm. 14., 8.) E hit fölemelő érzetében megilletődéssel, de megnyugvást áhító érzéssel esdünk áldást Istentől a kihült porokra, viszontlátás édes hitének enyhületét az érte zokogó szeretteinek.

14. Hirtelenül, váratlanul, lelkésztársai által csak akkor tudva, mikor a kistokaji temető hantjai ráborultak már kiszenvedett porsátorára, jött el Biró Bertalanhoz ama félelmek, rettegések királya. Egy-két napi szenvedés után itt hagyta a földet, hol sok esztendőigért még magának s hol hívatásának élő, buzgó hitű lelkipásztor-ként járt az Úr utában. Nem szántott mély barázdát, de az igének

magvait igyekezett jól munkált földbe szórni el. Nem hivatkozhatik — midőn az örök bíró előtt megáll — világrendítő nagy tettekre, de békeség által építgeté Istennek anyaszentegyházát az Úrnak félelmében. (Csel. 9., 31.)

Egyházmegyénk közönsége bánatos érzelmekkel látja távozni köréből Krisztus evangéliomának mindvégig hű munkását s a meghatódottságtól elfogult kebellet fordul a minden kegyelem istenéhez, adjon csendes nyugodalmat a leomlott porsátornak a síri földben, adjon üdvösséget égbe szárnyalt lelkének ama hazában, hol szemtől-szembe látjuk majd, mit itt csak tükrön át és homályosság által láthatunk.

15. Magas kora dacára megdöbbenő hatást gyakorolt Édes Ábrahám sályi lelkész halálának gyorsan elterjedő híre. Ifjaknak, öregeknek egyaránt kedves volt az ő lebilincselő lénye. Az ifjúi lelkesedés szent hevében ama félistenek közé állva, küzd a szent szabadság diadaláért; a lekipásztori pályán küzd az Úr utáért. Amott ifjúi láng, emitt bölcsesség; amott életet feláldozni tudó önfeláldozás, itt öntudatos elvállalása az élet terheinek, mely még a 80. év küszöbén is bámulatot keltő példáját képes felmutatni a kötelességteljesítésnek. A kötelességteljesítés közben zendült a halál hívó szava is füleibe. Mikor az Úr halálának emlékjeleit kiosztotta, mikor ajkáról az imádságot záró utolsó Ámen elhangzott; erőtelenné vált teste akkor roskadt össze s lőn, hogy a kinyilatkoztatott dolgok predikálásának elvégzése után megismeré a titkokat, amelyek az Úrei, a mi Istenünkéi (V. Móz. 29., 29.) s amiért egy hosszú életen át könyörgött: „Uram! mutasd meg nekem a te dicsőségedet!“ arra az örök élet bírásának reménységében megerősödötte hall vala kegyelmes választ: „Megteszem, hogy az én dicsőségem a te orcád előtt menjen el“ s mivel „orcámat nem láthatod; mert nem láthat engem ember élve“ (I. Móz. 33., 18—20.) visszaveszem tőled a lehelletet. S ime, mikor ama gazdagon gazdálkodó mennyei Úr egyetlen Fia asztalánál meglátta volna az Úrnak ama Krisztusát (Luk. 2., 26.), hamar letette az ő testének sátorát.

Közgyűlésünk áldást rebegő ajakkal követi a megdicsőültet égbe röppenő útján s lelkében mélyen érzi a tisztársait hűséges baráti s atyai szeretettel keblére ölelő lelkipásztor kidőlte feletti fájdalom töviseinek szúrásait s az egyesült fájdalomban hően esd a kegyelemnek szent Istenéhez, hogy a sokat fáradottnak adjon csendes nyugalmat a síri földben, a hittel teljes léleknek mutasson helyet ama hajlékokban, melyeket az Úr készíté számunkra ; szerető övéinek szívére pedig küldje szent vallásunk enyhületét: ama napsugárt, mely életre pezsdít, ama harmatot, mely aléltságból frissít; feltámadásnak, hitének boldogító erejét, mely életünk alkonyulatánál halálunkban örök élet hajnalát láttatja azzal, aki Krisztusé.

16. A tanítói karból is kivette a halál a maga zsoldját. Elvitte a nemesbikki iskola vezetéséből Kuki Ferencet, ki nemes törekvéssel igyekezett azon, hogy hű munkásságával hasznára legyen egyházunknak. Magával ragadta Székely Lajos maklári tanítót, ki a sors által megtörve, hosszas betegség után jutott el az óhajtott révpartra, hol teste-lelke nyugalommal találjon.

Közgyűlésünk áldva a hű munkások emlékezetét, az elköltözöttek hült hamvaira áldást esd onnan felülről; az itt maradottakra, a kicsiny árvákra a gondviselő fővalóság ember szívekben megszülemlő, ember kezek által végrehajtott irgalmasságát kéri, hogy a végtelen isteni erő megdicsőítvén magát az emberi erőtlenségben; az árva találjon atyát, ki gondot visel reá, s hálás szíve Annak mondjon érte dicséretet, kinek jóvolta nélkül elhagyatott árvák volnánk mindnyájan.

17. A megürült vil. főjegyzői papi tanácsbírói és a törvény értelmében 3 évenként választandó 4 tanítói és 1 főgymn. képviselői állás betöltése végett

közgyűlésünk a szavazást elrendeli s a szavazatok beadásának határidejéül f. évi július 1-ét tűzi ki azzal az összehívandó bizottság részére adott szokásos felhatalma-

zással, hogy általános többség hiányában a legtöbb szavazatot nyert egyének között újabb határidővel a szavazást elrendelhesse.

18. Kegyeletes érzéssel emlékezik meg az esperesi jelentés a tiszántúli egyházkerület hirtelenül, váratlanul elhunyt püspökéről: dr. Eröss Lajosról, kinek hatalmas egyénisége példányképe volt közöttünk annak az erős, következetes kalvinistaságnak, mely fölismerve a folyton előre haladó tudománynak az emberiségre gyakorolt jótékony hatását, annak ápolását — a legkülönbélebb, legellentétebb vélemények tiszteltbentartása mellett — a buzgóságos szív hitét érintetlenül megőrizve, legfőbb gondjának tekinté. A nagy reformátorok utóda volt ő a szívében lakozó hitnek ős erejével, az egész lényével összeforrott tudománynak olthatatlan lánggal égő fényével s ami által emelkedett ki voltaképen kortársai közül: e kettőnek a lehető legszerencsésebb harmoniában való egyesítésével.

Közgyűlésünk dr. Eröss Lajos püspök emléke előtt hódoló tisztelettel hajtja meg elismerésének zászlaját s életéért hálaadással borulva le a hatalmas Isten előtt, ki meg nem szűnik prófétái által ma is megbizonyítani hozzánk, fiaihoz való hajlandóságát, könyörög e Hatalomnak örök kútfejehez: Kit közöttünk szent Fia szolgálatában magasra méltatott, hitének és cselekedeteinek méltó jutalmául dicsőítse meg az üdvözültek honában. A mi Sionunk kőfalainak építésére pedig adjon mi nekünk szent Fia tudományával egyező új hitet s megújult erőt.

19. Az esperesi jelentésből a bánat érzetével értesül közgyűlésünk Horváth Lajos — 1851. évtől miskolci egyháztanácsos, főgymn. igazgatótanácsos, volt országgyűlési képviselő, főrendiházi tag haláláról. Az elhunyt nemes gondolkozásmódja, életének szép cselekedetei sokképen kényszerítik a róla emlékezőt, hogy emlékében a legméltóbbak közé emelje; de sokszorosan hálára kell köteleznie a borsodmegyei ref. papokat és tanítókat, kiknek gyermekei számára miskolci főgymnasiumunknál *négy* ingyenes internatusi helyet biztosított örök alapítványul tett hagyományával.

Közgyűlésünk a hála végtelen érzetével borulva le a Gondviselő Isten kegyelme előtt, ki időről-időre bizony-ságát adja emberekhez való jóságának, az ember szívekben élő szeretetnek, irgalomnak fölemelő munkái által: áldást esd a dobogni megszűnt jótékony szív porladó hamvaira, idvesség s örök élet bírásának reménységével kíséri az elköltözött lelket égbe röppenő útján, oda, hol idvezítő Urunk hajlékot készíté számára.

20. Lábás Bertalan kisgyőri tanító, megfáradva a *teljes szolgálati idő* terhei alatt, nyugalomba vonult.

Közgyűlésünk a munka érdemeinek hálás elismerése mellett, meleg szívvel kívánja, hogy nehéz, fárasztó munkája után sokáig legyen része a jól megérdemelt nyugalomban.

21. Bévárdy József tiszánánai, Kenyeres Pál igriczii tanítók a 200 koronás személyi pótlékot nyerték meg a vallás- és közoktatásügyi minisztériumtól.

Közgyűlésünk örömmel üdvözli érdemes tanítóinkat kitüntetésük alkalmából s kívánja, hogy sokáig élvezhessék e kitüntetésnek erkölcsi és anyagi előnyeit.

22. Az esperesi jelentésből vett azon értesítés kapcsán, hogy esperes egyházmegyénk nevében azzal üdvözölte főt. és mélt. Fejes István püspök urat: sokáig viselje a legnagyobb tisztességet, amelyre méltán hívatott el, — olvasiatott püspök úr egyházmegyei közgyűlésünkhöz intézett következő főpásztori levele:

Nagytiszteletű Esperes Úr! Méltóságos Báró, Gondnok Úr!
Nagytiszteletű egyházmegyei Közgyűlés!

Püspöki működésem megkezdése alkalmával el nem mulaszthatom, hogy annál az összeköttetésnél fogva, amelybe jelenlegi állásomban az egyházmegyei hatóságokkal léptem, mindenekelőtt a legmelegebben ne üdvözöljem az egyházmegye vezető tisztviselőit és a Nagytiszteletű egyházmegyei Közgyűlést. Fogadják mindnyájan szíves köszöntésemet, aki úgy csatlakozom hozzájuk a közös munka terén, mint első ugyan az egyenlők közt, de

köteles szolgája mindeneknek. De lelkiütem szerint is így fogom fel az egyházmegyékhez való viszonyomat, társormányzókul tekintve azokat, akik ott az ügyek élén állnak és velem együtt örállói tisztet gyakorolnak a gyülekezetek felett. Épen azért viszont én is kérem, méltóztassanak engem püspöki állásomban bizalommal és szeretettel fogadni, támogatni és segíteni, hogy eképen összhangzó egyetértésben mozdíthassuk elő egyházunk közjavát.

Azt a kormányzói programot, amelyet beigtatásom alkalmával minden irányban nyilvánítani ígértem az egyházmegyékkel szemben, ezzel be is fejezhetném. Amit chez még teszek, az röviden abból áll, hogy én az egyházmegyéket mindenkor alkotmányunk törzsének, derekának, így legfőbb erejének tartottam úgy a történelmi fejlődés, mint a gyakorlatnál fogva is. Az egyházmegyei gyűléseken vesz részt minden lelkész és minden gyülekezet közvetlenül, összpontosítva a szétagolt erőket, hogy így egymásra hatva, egymást segítve és ellenőrizve biztosítsák a dolgok ékes rendjét, az egyházi élet elevenségét és felvirágoztatását. Az önkormányzat nagy áldása ez; épen ezért főtékinettel leszek arra, hogy egyházmegyéink ebbeli jogaitak mind szélesebb körben gyakorolhassák és mindazokban a kérdésekbén is, amelyek végérvényesen a felsőbb kormányzati fokokon döntetnek el, az egyházmegyék mindenkor meghallgattassanak, véleményl adhassanak, hogy szabályaink, törvényeink és intézményeink az önkormányt ősforrásaiból vegyék tápláló erejüket. Kérem is az egyházmegyéket, hogy a mai időkbén, amidőn az önkormányzattal nem rendelkező egyházak másnemű tömörülésekbén keresik a közérő forrásait, mi a meglevő erőinket kétszeres tevékenységre használjuk fel. Legyenek gyűléseink népesek, ne hiányozzanak onnan sem a lelkészek, sem a gyülekezetek képviselői, hogy szónak, tettnek, határozatnak kifelé és befelé megfelelő sulya legyen úgy egyházi közéletünkre, mint az egyénekre nézve.

A kormányzat részleteit azért nem említem fel, mert úgy egyházkerületi gyűléseinken, mint a konventen szerzett tapasztalataimnál fogva, csak dicsekedéssel emlékezhetek meg arról, hogy a mi egyházmegyéink a kötelességek betöltésében az első sorokban állanak. Nincs is más kérésém, mint-hogy maradjon ez így ezentul is. Én a magam részéről arra fogok törekedni, hogy az előmbé jutott ügyek gyorsan és késedelem nélkül intézlessenek el; ugyanezt kérem a Nagytiszteletű Esperes uraktól is, hogy a közbizalom által ránk ruházott állásokban minden tisztünket töltsük be híven a közhaszonra és közmegnyugvásra.

És végül, amidőn még hálás szívvel megköszönöm ezen alkalommal is azt a szeretetteljes bizalmat és kitüntető üdvözetlet, amelyben engem püspöki beigtatásom alkalmával úgy az egyházmegye elnöksége, mint annak képviselői részesíteni méltóztattak, ugyancsak kérem most is: akik reátették ősz fejemre pásztori pályám földi koronáját, tartsanak meg tovább is abban a testvéri szeretetben, amely engem egyedül teszi édessé minden szolgálomat, amelyeket magamra vállaltam és teljesíteni ígérek.

Mindnyájukra Isten áldását és kegyelmét kérve, atyafiúi szives üdvözléssel és szeretettel maradtam

Sátoraljaujhely, 1910 december 22.

Fejes István,
püspök.

Közyűlésünk hódoló tisztelettel köszönti főpásztori hivatalában főtiszt. és mélt. Fejes István püspök urat, ki nemes lelke hevületével, odaadó s az anyaszentegyház buzgó szerelmétől áthatott munkásságával zászlónk vala egy hosszú emberöltőn át s esedezve kéri ana főbölcse-séget, az emberek szívét és elméjét, mint a vizeknek folyását szabadon ide-oda hajtó Gondviselőt, adja meg szívűnknek azt a reménységét, hogy a nagyrahívatott egyházfő működése egy új és jobb korszak megnyilta leend.

23. Olvastatott a Bükkaranyoson 1910 szept. 4-én tartott lelkész választó közgyűlés jegyzőkönyve, melyből kitűnik, hogy a bükkaranyosi egyház lelkészévé meghívás útján egyhangúlag Mauritz Árpád nagydobosi lelkész választatott meg.

A választás megerősítettik; amennyiben pedig Mauritz Árpád megválasztott bükkaranyosi lelkész jelen gyűlésűnkön való megjelenésben akadályozva van, beerősítése jövő őszi közgyűlésűnk idejére halasztatik.

24. A cserépfalusi egyház 1910. évi szept. 25-én tartott lelkész-választás közgyűlésének jegyzőkönyvéből kitűnik, hogy cserépfalusi ref. lelkészszé egyhangúlag Pósa Péter tiszatarjáni lelkész választatott meg.

Pósa Péter hivatalába beerősítettik.

25. A Tiszatarjában 1911 jan. 8-án megejtett lelkészválasztás folytán tiszatarjáni lelkészszé (65—129.) Ferenczi Dániel edelényi s.-lelkész szótöbbséggel megválasztatván.

Ferenczi Dániel hivatalába beerősítettik.

26. Olvastatott a kistokaji egyház kebelében 1911 ápril 9-én tartott lelkészválasztó közgyűlés jegyzőkönyve, melyből kitűnik, hogy lelkészszé nagy többséggel meghívás útján Gombos Imre miskolczi s.-lelkész választatott meg.

Gombos Imre kistokaji lelkészi hivatalába beerősítették.

27. A múlt őszi közgyűlésünkön való megjelenésében akadályozva levő

Kiss Albert ároktői lelkészi hivatalába beerősítették.

28. A bükkaranyosi, bükkzsérczi, átányi, nemesbikki, andornaki és mezőnagymihályi egyházak presbyteriumainak

tanítóválasztási ügyben hozott határozatai megerősítetnek, továbbá Csorba Ernő, Pitó József, Kolozsi József, Tokaji Nagy Kálmán tanítók és Szabó Emilia tanítónő hivatalukba beerősítettnek.

Lajos István és Ragályi Dezső a megjelenésben akadályozva lévén, beerősítésük őszi közgyűlésünk idejére marad.

29. Vitályos János, Csorba Ernő, Tokaji Nagy Kálmán tanítók és Szabó Emilia tanítónő

a hivatali esküt az e. megyei közgyűlés színe előtt leteszik.

30. Olvastatott Frenczel Béla, Pósa Béla és Várady Pál segédlelkészek egyházmegyénkbe való bekebeleztetésük tárgyában beadott kérvénye.

Frenczel Béla, Pósa Béla és Várady Pál segédlelkészek egyházmegyénkbe bekebeleztetnek.

31. Egyházmegyei ügyész múlt egyházmegyei gyűlésen nyert megbízatása kapcsán jelenti, hogy az újlőrinczfalvi ref. egyház birtokrendezési ügyében nem áll módjában véleményt adni, mert a tanulmányozása tárgyává tett ügyet, azon oknál fogva, mivel a kitelepi-

tési szerződés és az akkor készített földkönyv alapján a gazdaközönség most rendezi a határt s a rendezést eszközölő mérnök neki ígéretet tett, hogy munkálatának befejeztével az egyház birtokaira vonatkozó észrevételeit megteszi s a szükséges adatokat rendelkezésére bocsátja, abba kellett hagynia; s amennyiben időközben egyházmegyei tanácsbíróvá választatott, az összes idevonatkozó iratokat beterjeszti.

Egyházmegyei közgyűlés a birtokrendezési ügy nyilván tartásával és annak idején az egyházmegye elé terjesztésével a lőrinczfalvi lelkészt bízta meg.

32. Tanügyi bizottságunk az egyházmegyénkhez véleményes javaslat tétele végett leküldött egyházkerületi tantervre vonatkozó bírálatát és javaslatát a következőkben terjeszti elő:

Bírálat

az egyházkerületi „Tanterv és Útasításra“.

A kéz alatt levő tanterv tulajdonkép csak a hit- és erkölcstani oktatásról szól.

A reáliákra vonatkozóan röviden csak annyit jelez, hogy *„az állami tanterv egészében kellően (?) átdolgoztatott“*. Ámde a tanító-egyesületek épen azt szerették volna látni s arról meggyőződést szerezni, hogy az a „kellő“ átdolgozás *előnyére vagy hátrányára vált-e az állami tantervnek?* S ami túlnyomó számban osztatlan iskoláinkra való tekintettel mérsékelte-e a tananyagot, vagy tán az állami tantervet is túllicitálta?

Részint ezen aggályaink, részint azon igazság hatása alatt, hogy az állam és ref. egyház érdeke indifferens soha nem volt s nem is lehet s így a kormány által kiadott tanterv a mi ref. iskoláinkban is minden aggodalom nélkül használható: tisztelettel ajánljuk, hogy az állami tanterv a maga egészében, úgy amint van, azonnal vétessék használatba, melyet az 1907. évi őszi egyh.-ker. gyűlés (38. jkv. p.) „a hozzáfűzött örökbecsű utasításokkal“ már úgy is elfogadott. Ez az egyházkerületet tetemes költség alól szabadítja fel. Az állami tanterv minden tanító részére megrendelendő. Az egyházkerület a maga érdekeit az általa kiadott tankönyvekben különben is kellően megóvhatja.

Így csupán a „hit és erkölcstani“ oktatás tananyagát kell külön megállapítani, mint ezt a kezünk alatt levő tanterv is teszi.

Hit- és erkölcstan.

Az 5. lapon az első bekezdés felesleges szószaporítás kihagyandó, úgyszintén a 7. lapon is az első kikezdés, végre kihagyandó a 8. lapon a két utolsó bekezdés.

Tanidő. (9. l.) A kijelölt heti $\frac{1}{2}$ óra ellen épen azért, mert „ref. iskolák” vagyunk, tiltakozunk. Heti $\frac{1}{2}$ órán a tananyagot elvégezni lehetetlenség, pláne oly bő tananyag mellett, mint amennyit tanterv készítőik kiszabnak (39. sz. történet.)

Hiába mondják tanterv írók (5. l. alúl 7. sorsz.), hogy „nem a tudásban keresik a célt”, ami módszertani baklövés is, mert a tananyag mégis csak arra való, hogy tudni is kell valamit s erre $\frac{1}{2}$ óra kevés. Még állami iskolában is heti 2 óra fordítatik vallástanításra.

I., II. osztály.

Ezen osztályok tananyaga minden a világon csak nem hitoktatás. Tanterv készítőik az ú. n. modern (vagyis inkább divatos, még pedig ízléstelen divatos) eszméknek hódolva, saját egyéni tetszésük szerint — az eddigi iránynyal teljesen szakítva — mesékből, adomákból, nemzeti és egy pár bibliai történetből állították össze a tananyagot, hivatkozva a francia iskolákra (de arról elfeledkezve, hogy a francia népiskolák mind államiak). Hát mi nem vagyunk hajlandók ez irányzatot követni. Ha hitoktatás akar lenni, legyen hitoktatás.

Még ha talán ez osztályok tananyaga teljes módszertani feldolgozásban állana előttünk s meggyőződhattünk volna arról, hogy miképen szolgálják ezek a hitoktatást, talán engedtünk volna valamit ez új iránynak; de így azt nem ismerve, jó lelkiismerettel éppen a vallásos oktatás érdekében ilyen kísérletbe bele nem mehetünk.

„Verebek a sapka alatt. Kis nyúlak. Tisztaság, rondaság. Fábíán Gyurka. Kolozsvári bíró. Mit ér a jó nevelés. A cigány.” Effélék csak hadd maradjanak ezután is a beszéd ért. gyak. és olvasókönyvek tárgyai, melyeknek savát, borsát képezik; de ezek véleményünk szerint a vallásoktatás tárgyait nem képezhetik. Ezek teljes elvetésével mi a következő tananyagot ajánljuk:

I. osztály.

1. A szülék iránti tisztelet és szeretet (II. Móz. XX. 12. v.). 123. Dics. 2. verse: „Szemeid előtt azok kedvesek”.
2. Testvérek szeretete.
3. Tanítók gondoskodása a gyermekekről, magaviselet az iskolában.
4. Világ teremtése: Isten mindenhatósága, mindenütt jelenvalósága, mindentudósága.
5. Szeretet, tisztelet, engedelmisség Isten iránt. (66. D. 3. v.)

6. Imádkozás: tanulás előtt, után; étel előtt s után; reggeli, esteli és úri ima.

7. Öregek iránti tisztelet. Elizeus.

8. Ünnepek előtt és pedig karácsonykor beszélgetés a Jézus születéséről (Ján. III. 16. Úgy szerette Isten stb. 64. Dics. 1. 2. 3. v.), Nagypénteken haláláról (13. Dics.), Húsvétkor feltámadásáról (19. Dics. 3. v. Ján. XI. 25.: Én vagyok a feltámadás stb.), Áldozócsütörtökön mennybemeneteléről (30. Dics. 1. v.), Pünköstkor a szentlélek elküldéséről (37. Dics. 1. v.).

A tantervben határozott útasítás adandó, hogy az egyes elbeszéléseket nem kell szóról-szóra beemléztetni, de meg kell elégedni azzal, ha a gyermekek egyes kérdésekre értelmes mondatokban meg tudnak felelni.

Mindegyik elbeszéléshez a magyar gyermekirodalom gyöngyeiből keresnek tanterv készítőik az egyes erkölcsi gondolatoknak megfelelő egy-egy rövid alkalmas költeményt.

Szó szerint csak az imákat, énekverseket, költeményeket s azt a néhány bibliai idézetet kell megtanítani.

II. osztály.

1. Világ teremtmése. Isten az emberek atyja. Isten szeretete. (90. Dics. 1. 4. v.)

2. Ábrahám és Lóth. Rokoni szeretet. (CXXXIII. Zs. 1. v.)

3. József és atyja. Gyermeki szeretet.

4. Mózes és anyja. Anyai szeretet.

5. Dávid és Jonathán. Baráti szeretet.

6. Jézus születése. (63. Dics. 1. 2. 3.)

7. Jézus a templomban. Szülei szeretet.

8. Jézus szereti a gyermekeket. (Máté XXV. 40.)

9. Jézus megsiratja hazáját. Hazaszeretet. Himnusz. Szózat. (1. v.)

10. Ünnepek előtt beszélgetés az ünnepek jelentőségéről, mint az I. osztályban.

Az elbeszélésekhez a magyar irodalom gyöngyeiből itt is rövid, alkalmas költemények.

Kézikönyv itt sem kell; hanem kérdezgetve kell a történeteket elbeszéltetni; mindazáltal itt már törekedni kell az összefüggő elbeszélésre is.

Az I. osztályban tanult imák ismétlése.

III., IV. osztály.

Ez osztályok részére készített útasítás egy része frázis, más része nem tantervbe való elmélkedés pl. arról, hogy vajjon Ő- vagy Új-testamentumot tanítsunk-e előbb? Erre itt nincs szükség. Azt tanítunk, amit a tanterv kiszab és megállapít.

De az útasítás még ellentétbe is jön önmagával, amennyiben azt

mondja, hogy a pozitív irányú oktatás eredményesebb, mint a negatív irányú, ami tagadhatatlanul igaz is; ámde a tanterv írók által felvett legtöbb történet negatív irányú. Avagy az: Első bűn. Káin és Ábel vagy a testvérgyilkosság. Bábel torony. Sodoma és Gomora. Egyiptomi tíz csapás. Az izráeliták üldözése. Az özönvíz. A szülecsalás. Hazugság. Akháb király stb. nem mind negatív irányúak-e?

Azt is mondja az útasítás (12. l.), hogy az ó-testamentumból *csak* a legérdekesebb és nevelési, valamint didaktikai tekintetben értékesebb történetek ölelendők fel, — ami ismét helyes; de ezt sem tartották meg, felvévén ezen a fokon 36 ó-szövetségi történetet (teremtést 3-szor, Bábel tornyot, Kanaán elfoglalását 2-szer is), új-szövetségit 42-t. Így a történetek majdnem fele ó-szövetségi.

Tantervkészítők ajánlatára (3. l.) összehasonlítást tettünk a többi egyházkerületek tanterveivel s azt látjuk, hogy azok nagyon, de nagyon sokkal kevesebb ó-test. történetet vettek fel; a túl a tiszai kerület mindössze csak ötöt.

Ezek után a III. és IV. osztály számára szánt útasításból a második bekezdés kivételével a többi mind elhagyandónak javasoljuk.

Tananyagul pedig javasoljuk a következőket:

III. osztály.

1. Az ember eredeti állapota.
2. Bűneset. (84. Dics. 1. 2. 3. v.)
3. Ábrahám szövetsége Istennel. (XX. Zsolt. 1. 2. v.)
4. Mózes és X parancs. (I. Zsolt. 1. v.)
5. Dávid és Zsoltárok.
6. Salamon templomot épít. Isteni tisztelet.
7. Jób. Isten rendelésein megnyugvás.
8. Próféták. Messiási eszme.
9. Keresztelő János.
10. Jézus születése.
11. Pásztorok és bölcsek.
12. Jézus felavatása.
13. Jézus 12 éves korban.
14. Jézus megkísértése.
15. Utolsó jeruzsálemi út. (7. Dics. 1. 2. 4. 5. v.)
16. Végvacsora. (167. Dics. 9. 10. v.)
17. Jézus elfogatása. (167. Dics. 2. 3. v.)
18. Jézus elítélése. (15. Dics. 4. v.)
19. Jézus keresztre feszítése. (13. Dics. minden verse.)
20. Jézus feltámadása. (19. Dics. minden verse.)
21. Jézus mennybemenetele. (30. Dics. minden verse.)
22. Szentlélek kitöltetése. (37. Dics. minden verse.)

IV. osztály.

1. Jézus tanítványai.
2. Kánai menyegző.
3. Jézus a tengert lecsendesíti.
4. Ötezer embert megelégit.
5. Kapernaumi százados.
6. Jairus leánya.
7. Szeresd ellenségedet. (Hegyi praed.) 82. Dics. 1. 2. 3. r.
8. Alamizsnálkodás. (Hegyi praed.)
9. Bőjtölés. (Hegyi praed.)
10. Imádkozás. (Hegyi praed.)
11. Légy aláztatos.
12. Tékozló fiú.
13. Gazdag és Lázár.
14. Farizeus és publikánus. (164. Dics. minden v.)
15. A gazdag ifjú.
16. Legnagyobb parancs.
17. Irgalmas samaritánus.
18. Magvető.
19. Gonosz szolga.
20. A nagy vacsoráról.
21. A szőlőművekről.
22. Péter halászata.

V., VI. osztály.

Az V. osztály tananyaga már szerencsésebb kézzel van megválasztva, mert a bibliai történetek természetes folytatása az egyház történet; de a 18., 23. és 24. pont a kisebb felekezetekről, szektákról s a kath. egyház hanyatlásáról (amit nem tapasztalunk) kihagyandó. A 36. pont pedig a biblia és énekeskönyv ismertetése a VI. osztályra hagyandó.

Ítt azonban kimondandó a tantervben, hogy a reformáció előtti korra legkevesebb, a reformáció korára jóval több, a magyar reformáció történetére pedig a legtöbb idő fordítandó. Ezen arányok szemmel tartásával készítenendő egy könnyű nyelvezetű, a gyermek értelméhez és felfogásához alkalmazott s oly rövidke tankönyv (még pedig nem kérdésekben és feleletekben), mely a kiszabott idő alatt alaposan elvégezhető, nehogy egy nehéz, körmondfont stílusú és vaskos tankönyv kockáztassa a sikert!

A VI. osztály tananyaga megfelelő, csupán „a hitvallás és fogadástétel” hagyandó ki, mely a konfirmációi oktatás keretébe tartozik.

Egyházi énektanítás.

Mindenek felett megbotránkozunk azon, hogy a tantervkészítők az egyh. ének tanítására külön órát nem vesznek fel, hisz úgy is énekelnek

minden tanítási idő kezdetén és végén — mondják ők! De viszont mi azt kérjük, hogy lehet-e addig énekelni, míg az éneket meg nem tanítottuk? A tanítás előtti és utáni éneklés az oktatásnak csak vallásos színezetet ad s mintegy folytonos szoktatás arra, hogy a gyermek felnövekedve is szükségét érezze annak, hogy mindennapi munkáját énekléssel és imádkozással kezdje és végezze; de ilyenkor az éneket *tanítani* nem lehet; ez csak legfőlebb *gyakorlás*; de nem maga a tanítás, ami már azért sem volna helyes, mert ez esetben az énektanítás más kitűzött tantárgy tanításától vonná el az időt. Hogy pedig, mint tanterv készítő mondják, egyházi éneket világi énekórán is *lehet* tanítani, vagy pláne a hit- és erkölcstan órán, ez csak azt eredményezné, hogy sem az egyik, sem a másik nem sikerülne.

Szerintünk az énektanítás csak olyan fontos, szeretnők mondani, hogy még szükségesebb a vallástanításnál is, mert *éneklés* által vesz részt a gyülekezet az isteni tiszteletben. Tehát az egyházi énektanításra okvetlen külön óra veendő fel.

Még felekezeti iskolák vagyunk; míg iskoláinkért tetemes anyagi áldozatokat hozunk; addig magunk iránti legelsőrendű kötelességünk, hogy vallás- és énektanításunkra a legnagyobb gondot fordítsuk. Így tesznek az összes felekezetek! Ha mi ezt a legelemibb követelményt önként dobjuk el magunktól, akkor vallásos közönyről ne panaszkodjunk.

Azt pedig tantervírók tán maguk sem hiszik, „hogy alkalommal 2—3 éneket is képesek leszünk begyakorolni”.

Végül nagy hiba, hogy az egyházi éneket tantervírók évfolyamok szerint be sem osztották, csak egyszerűen odavetették, hogy: „ennyi a négy alsó osztályban *elvégezhető* (t. i. ha jól esik), a többi a felső osztályokra marad”, de hogy melyek, arról ismét nincs szó.

Az énektanítást a következő évfolyamok szerint óhajtjuk beosztani:

I. évfolyam.

Könyörtülj rajtunk. 74., 75., 84., 153., 157. Dics. XXV., XXXVIII., XLII. Zsolt. 37., 147., 160. Dics.

II. évfolyam.

5., 64., 17. Dics. LXV., LXXXIV., LXXVII., XXXV., LXXXI. Zsolt. 150., 158. Dics. Úr Isten téged. XXX. Zs.

III. évfolyam.

Uram a töredelmes. 63., 190. Dics. XC. Zsolt. 137., 140., 146., 162., 179. Dics. VIII., XXIV., LXVI., LXXXIX., CV., CXXXV. Zsolt.

IV. évfolyam.

V., XVI., XIX., XXIII., XXVI., XXXIV., CII., CXIX., CXXXVIII. Zsolt. 70., 163., 173. Dics.

V. évfolyam.

VI., XXXII., XXXIII., XLVI., L., LXXXVI., CIII., CL. Zsolt. Erős várunk nekünk az Isten. Térj magadhoz drága Sion.

VI. évfolyam.

LXXIX., XCI., XCII., CIV., CXXII., CXXX., CXXXVII., CXLVI. Zsolt. Minden évben az összes előbbi években tanult énekek folyton ismétlendők.

Közyűlésünk minden tekintetben helyesnek találván tanügyi bizottságunknak a kerületi tantervre vonatkozó és a kor kívánalmainak megfelelő javaslatát, azt magáévá teszi s elfogadásra legmelegebben ajánlva, egész terjedelmében a főtiszt. egyházkerületi közgyűléshez terjeszti fel.

33. Tanügyi bizottságunk az alsóborsodi ref. tanító egyesület több tagjának a tandíjkárpótlásnál szenvedett anyagi sérelmét, mely szerint a minisztérium tetemesen kisebb összeget utalt ki e címen részükre, mint amennyi őket a jelenlegi tandíj bevételeik, illetve tanítványaiknak száma után megilletné, azzal a kéréssel terjeszti fel, hogy e sérelmek orvosolhatását egyházmegyénk hathatósan támogatni szíveskedjék.

Egyházmegyei közgyűlésünk szomorúan tapasztalva a felsorolt sérelmek igazságát, jól tudva azt, hogy e bajok jórészt az adócsökkentési segélyből ezelőtt nyert és az állam által most megállapított válságösszeg különbözeteinek a fönállása miatt jönnek létre és növekednek: mély tisztelettel kéri a főtiszt. egyházkerületi közgyűlést, hogy a főtiszt. és mélt. Konventnél oda hatni kegyeskedjék, hogy ezen sérelmek orvosoltatván, a jövedelmükben meg rövidített tanítók a tényleges állapotnak megfelelő tandíjkárpótlási összeget, ott, ahol az adócsökkentési segély még utalványozva nincs, az állami tandíjkárpótlás helyesbitése

útján; ott pedig, ahol az adócsökkentési segély már a tandíj kárpótlás kiutalása előtt megvolt, az adócsökkentési segély terhére, kapják meg.

34. A tiszáninneni ref. egyházkerület közgyűlése tanácskozási szabályzatának és ügyrendjének tervezetét

közgyűlésünk helyesnek találja s életbeléptetését az őszi egyh. ker. közgyűlés idejére javasolja.

35. Az őszi egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvének 38. pontjában vélemény kéretvén a konfirmációi szertartás tartásának idejéről.

Közgyűlésünk a jelenlegi gyakorlatot továbbra is fenn kívánja tartani, falusi gyülekezeteinkben. Kívánja azonban, hogy nagyobb városokban s állami iskoláknál, hol a tanítás sikerének megbénítása nélkül már ez idő szerint is kivihető, engedessék meg a konfirmációi szertartás áldozó csütörtökön való végzése.

36. Az őszi egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvének 39. pontjában egyházmegyénk arra ítasíttatván, hogy az azon pont alatt közölt „A tiszáninneni ref. egyházkerületi pénztár kezelési szabályzatá”-ra nézve észrevételeit megtegye, erre vonatkozólag a következő javaslat adatott be egyházmegyei közgyűlésünkhöz:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Megbízatást nyervén, hogy a „tiszáninneni ref. egyházkerületi pénztár kezelési szabályzatá”-ról véleményes javaslatunkat jelen közgyűlésünkhöz terjesszük be, véleményünket a következőkben van szerencsénk előadni:

A tiszáninneni egyházkerület 1910. évi őszi közgyűlése jegyzőkönyvének 39. pontjában foglalt „A tiszáninneni ref. egyházkerületi pénztár kezelési szabályzatát” sem általánosságban, sem részleteiben nem fogadhatjuk el s javasoljuk, hogy a főtiszt. egyházkerülethez fölterjesztendő határozatunkban egyházmegyénk mondja ki:

A javaslatot közgyűlésünk sem általánosságban, sem részleteiben nem fogadja el, hanem egy kiküldendő kerületi bizottság kötelességévé kéri tétetni, hogy a dunántúli és dunamelléki református egyházkerületek pénzkezeléséről és számviteléről, illetve számvevőszékéről alkotott szabályzatait tanulmánya tárgyává tévén, oly javaslatot terjesszen be legközelebbi ker. gyűlés elé, mely az azokban lefektetett alapelvekhez alkalmazkodva a pénztári kezelésre nézve alapul azt vegye, hogy a kezelés csak két egyén (pénztárnok és ellenőr) együttes munkája útján végezhető; a számvitelre nézve rendszeresen kidolgozott tervet adjon s főként egy kerületi számvevőszék felállításának módozataival lehetővé tétessék az, hogy a kerületi közgyűlés mint legfőbb felügyeletet gyakorló testület, előzetes, szakszerű vizsgálat alapján szerezhessen meggyőződést a kerületi, főiskolai s egyéb javaknak az előírt szabályzat szellemében való kezeléséről, a költségelőiranyzatok és zárszámadások helyességéről és célra vezető voltáról.

Magunkat a Nagytiszteletű Közgyűlés jóindulatába ajánlva vagyunk mély tisztelettel

Miskolcz, 1911 ápril 12

alázatos szolgálai:

Husztly Béla.

Tóth Béla,

Dr. Tüdős István.

főjegyző.

Közgyűlés a javaslatot elfogadja.

37. Őszi egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvének 126. p. alatt az adócsökkentési államsegély igénybevétele folytán felmerült három rendbeli kérdésre vonatkozólag, melyeket az abauji, alsó-zempléni és ungi egyházmegyék terjesztenek fel, észrevételeinket kéri:

a) az abauji egyházmegye azon kérdésére nézve, hogy a belhivatalnokok a termény és szolgáltatásbeli járandóságokért tartoznak-e elfogadni azoknak az adócsökkentési segélykérvényhez készült

normálköltségvetésben meghatározott pénzürtékét, vagy valamely más értékelés alapján eszközlendő-e a megváltás?

egyházmegyei közgyűlésünk véleménye az, hogy a termény és szolgáltatásbeli járandóság megváltási ára minden egyházban a gyülekezet és belhivatalnokai között létrejött egyezség szerint állapítandó meg s legalább 5 évre és 10 évnél nem hosszabb időre szóljon.

b) Az alsózempléni egyházmegye az E. konvent oly irányú intézkedését kéri, amely szerint a termény megváltás összege és a valóságos ár között a hivatalnokok kárára az árhullámozás miatt évről-évre bekövetkező differenciák évenként az államsegélyből pótolassanak ki.

Közgyűlésünk, más elfoglalt azon álláspontjánál fogva, hogy a terménybeli járandóságok megváltási árára nézve 5—10 éves megegyezések létesítését tartja helyesnek: az alsózempléni indítványt — különben sem tartva kivihetőnek — mellőzendőnek tartja.

c) Az ungi egyházmegye azon felterjesztését, melyben a díjleveleknek érintetlenül való meghagyását javasolja azon okból, mert az adócsökkentési segélykép adott összeg törvényhozásilag biztosítva nincs,

közgyűlésünk magáévá teszi, mert a maga részéről is aggályosnak tartja a mindenkori kormányok kezétől tenni függővé belhivatalnokaink egész existenciáját.

38. Beterjesztetik az egyházmegyei számvevőszéknek 1911 március hó 30-ikán tartott ülése jegyzőkönyve, amelynek 1. pontja értelmében elfogadásra ajánlja az egyházmegyei pénztárnoknak az 1910. évi számadásai alóli felmentését, amennyiben a pénztár rendben találtatott, egyszersmind javasolja, hogy az árvatári pénztárnál felmaradó 225 kor. 46 fillér összeg az ezen évben tartandó segélyosztás alkalmával a leginkább arra szorultak között segélyként osztassék ki.

Egyházmegyei közgyűlés a beterjesztett számvevőszéki jegyzőkönyv alapján az egyházmegyei pénztárban talált rendet elismerőleg tudomásul veszi, idb. Sólyom Gyula egyházmegyei pénztárnokot az 1910. évi számadás felelőssége alól köszönetének nyilvánítása mellett felmenti; az árvatári pénztárnál maradt 225 kor. 46 fillért ez évi segélyosztás alkalmával az arra szorultak között kiosztani rendeli, egyben megállapítja, hogy az egyházmegyei pénztári forgalom az 1910. évben a következő volt:

I. *Egyházmegyei és egyházkerületi pénztárnál:*

Bevétel	6419 korona — fillér.
Kiadás	6483 „ 40 „
Túlkadás .	64 korona 40 fillér.

II. *Özvegy árvatári pénztárnál:*

Bevétel	5893 korona 46 fillér.
Kiadás	5638 „ — „
Maradvány .	255 korona 46 fillér.

III. *Egyházmegyei közigazgatási pénztárnál:*

Bevétel	28249 korona 70 fillér.
Kiadás	28461 „ 55 „
Túlkadás .	211 korona 85 fillér.

39. Ugyanazon jegyzőkönyv 2-ik pontja az egyházmegyei vagyonmérleget megállapítván, az egyházmegyei közgyűlésnek jóváhagyásra ajánlja.

Egyházmegyei közgyűlés a beterjesztett számvevőszéki jegyzőkönyv alapján a vagyonmérleget jóváhagyja s az egyházmegyei pénztár vagyoni állását, úgy amint az egyházmegyei számadások idején találtatotti, következőkben állapítja meg:

I. Egyházmegyei közigazgatási pénztár:

a) kötvényeken és takarékpénz- tári részvényeken . . .	38528	korona	50	fillér.
b) hitelint. tak. pénzt. könyvön	11258	„	86	„
c) borsodm. „ „ „	3648	„	52	„
d) követelés hátralékban . . .	267	„	98	„
Összesen .	53435	korona	88	fillér.

II. Édes Albert-alap:

a) kötvényeken	2666	korona	—	fillér.
b) hitelint. tak. pénzt. könyvön	2989	„	21	„
Összesen .	5655	korona	21	fillér.

III. Egyházmegyei gyámtári alap:

a) kötvényen	2000	korona	—	fillér.
b) hitelint. tak. pénzt. könyvön	4000	„	—	„
Összesen .	6000	korona	—	fillér.

IV. Lelkészértekezleti alap:

a) hitelint. tak. pénzt. könyvön	247	korona	54	fillér.
----------------------------------	-----	--------	----	---------

V. Egyházkerületi gyűléstartási alap:

a) hitelintézeti könyvön . . .	201	korona	70	fillér.
Összes vagyon .	65808	korona	31	fillér,
azaz Hatvanötezer nyolcszáznyolc korona harmincegy fillér.				
Követelés ebből 267 korona 98 fillér.				

40. Ugyanezen jegyzőkönyv 3-ik pontja helybenhagyja az 1911. évi egyházmegyei pénztári költségvetést s azt azzal az ajánlattal terjeszti jóváhagyás végett az egyházmegyei közgyűlés elé, hogy a Kálvineum-alapra vonatkozólag mondja ki, miszerint az külön tőkésítve lesz kezelendő, mindaddig, amíg 1000 koronára növekszik.

Egyházmegyei közgyűlés a betérjesztett számvevőszéki jegyzőkönyv alapján, annak kimondásával, hogy a Kálvi-

neum-alap évi 100 koronával külön tőkésítve kezeltessék, míg 1000 koronára gyarapodik, az 1911. évi költségvetést következőkben állapítja meg:

Fedezet. (Bevétel.)

1. Államsegély	3648	kor.	52	fill.
2. Tőkék jövedelme	2363	"	64	"
3. Követelés kamathátralékokban . .	267	"	98	"
4. Lelkészek helyett fizetett gyámtári díjakból a lelkészekről	712	"	32	"
Összesen .	6992	kor.	46	fill.

Szükséglet. (Kiadás.)

1. Túlkiadás fizetésére	221	kor.	85	fill.
2. Segélyekre	280	"	—	"
3. Esperesi tiszteletdíj	300	"	—	"
4. Lelkeszi főjegyző tiszteletdíja . .	100	"	—	"
5. Lelkeszi aljegyző „	100	"	—	"
6. Ügyészi tiszteletdíj	100	"	—	"
7. Pénztárnok tiszteletdíja	600	"	—	"
8. Tanügyi biz. elnök tiszteletdíja .	100	"	—	"
9. Egyházlátogatási tiszteletdíj . . .	750	"	—	"
10. Iskolalátogatók tiszteletdíja . . .	360	"	—	"
11. Egyh. ker.-i küldöttek napidíja .	320	"	—	"
12. Számvevőszéki napidíjakra . . .	160	"	—	"
13. Számvevőszéki előadók tiszt. díja	300	"	—	"
14. Egyh. ker.-i gyűlés tartási alap .	100	"	—	"
15. Egyházmegyei gyűlésekre	1100	"	—	"
16. Egyházmegyei jegyzőkönyvekre .	200	"	—	"
17. Nyomtatványokra	250	"	—	"
18. Suplikatio-váltság lelkészekért .	172	"	—	"
19. „ „ egyházakért	440	"	—	"
20. Esperesi szolgának	30	"	—	"
21. Pályadíj lelkészi értekezletnek .	50	"	—	"
22. „ „ tanítói egyletnek	50	"	—	"
23. Prot. Irod. Társ. évi díja	10	"	—	"

24. Tanítói képviselők fuvardíja	30 kor. — fill.
25. Andornaki egyh. tőkesegély törl.	15 „ — „
26. Vegyesekre	100 „ — „
27. Kálvineumra	100 „ — „
Összesen	6328 kor. 85 fill.

Maradvány 663 kor. 61 fill.

41. Ugyanezen jegyzőkönyv 4-ik pontja az előadók által felülvizsgált egyházközségi számadásokat a következőleg ajánlja az egyházmegyei közgyűlésnek elfogadásra:

a) Minden megjegyzés nélkül:

A borsodgeszti, borsodharsányi, böcsi, bükkaranyosi, bükkzsérczi, cserépfalusi, diósgyőri, egri, emődi, felsőábrányi, geleji, hejőbábai, hejőcsabai, hejőpapi, hejőszalontai, hevesi, kisgyőri, kistokaji, ládházai, mezőnyéki, mályi, maklári, andornaki, mezőcsáti, mezőnagymihályi, miskolci, nemesbikki, ónodi, sajókeresztúri, tiboldaróczi, szirmai, tiszadorogmai, tizsanánai, tiszaozlári, tiszapalkonyai, tiszatarjáni, tiszavalki, újlőrinczfalvai, vattai és vasgyári egyházak számadásait.

Ároktónél a kiadás 1212 kor. 35 fillerre, a maradvány 395 kor. 59 fillerre helyesbitendő.

Átánynál a helyesbitett bevétel 4760 kor. 49 fill., maradvány 349 kor. 42 fill.

Egerlövőnél helyesbitett bevétel 12186 kor. 03 fill., pénztári maradvány 1110 kor. 36 fillér; a tőkék összege: 8278 kor. 91 fill.

Igriczinél helyesbitett kiadás 3890 kor. 49 fill., maradvány 258 kor. 92 fill.

Mezőkeresztesnél helyesbitett bevétel 17988 kor. 99 fill., kiadás 17231 kor. 77 fill., maradvány 757 kor. 27 fillér.

Noszvajon a pénztári maradvány 332 kor. 94 fillérben helyesbitendő.

Poroszlón a pénztári maradvány a 89. és 90. sz. tételeknél becsúszott tévedés folytán 1246 kor. 36 fillérben állapítandó meg.

Sálynál a tűzkárbiztosítás egyházmegyei és kerületi közig. költségek az 1911. évre vonatkozólag is elszámoltatván, így azok már az 1911. évi számadásba fel nem veendők. Máskülönben a számadás elfogadható.

Tiszakeszi pénztári maradványa 291 kor. 40 fillérre helyesbítendő.

Tiszaszederkény pénztári maradványa 968 kor. 24 fillérben állapítandó meg, a 17. számú kiadási tétel és nyugta közti különbség folytán.

Egyházmegyei közgyűlés a számvevőszék által letárgyalt előadói javaslatokat elfogadja; a megjegyzés nélkül elfogadott egyházi számadások gondnokainak a felmentvényt már most megadja, a többieknek pedig a megállapított hibák helyesbítésének kötelezettsége mellett, szintén megadja.

42. Ugyanezen jegyzőkönyv kapcsán kéri számvevőszék annak kimondását, miszerint mindazon egyházak pénztárai, melyeknek módjukban áll és hajlandók is viselni az egyházmegyei gyűlésen megjelenő lelkészek fuvardiját, már 1911. évtől fogva e fizetést teljesíthessék a kiadások rovatán, ugyancsak kéri. annak kimondását is, hogy a számadások kellő okmányokkal való felszerelésére a lelkészek azzal útasíttassanak, hogy a jövőben a költségvetés tételeivel való összehasonlítás és bármely tétel okmányának elmaradása esetről-esetre 2 korona bírságot von maga után minden drb okmány után számítva.

Egyházmegyei közgyűlés számvevőszék mindkét rendbeli javaslatát magáévá teszi, ennek folytán ama régebbi határozatát, mely szerint „az egyházmegyei gyűlésre jövő lelkész fuvar és vasúti viteli díját az egyházi pénztár terhére fel nem számíthatja“ oda módosítja, hogy mindazon egyházaknak, ahol e terhet a pénztár viselheti, megengedi e címen a kiadás szükségelt szaporítását; a számadások pontos keresztülvitele érdekében jövőben minden elmaradt számadási okmány után, amely a számadás igazolásához szükséges 2 korona bírság rovalik ki és hajtatik be a lelkészeknek. 2 korona bírság esik arra a lelkészre is, ki az előirányzat és eredmény egyeztetését elmulasztja.

43. Olvastatott a közalapi bizottság 1911 január 12-iki üléséről felvett jegyzőkönyve.

A bemutatott jegyzőkönyv alapján egyházmegyei közgyűlés megállapítja, miszerint az egyházmegyének az 1910. év végén semmi hátraléka nincs az országos közalapot illetőleg, mert az egyházmegyére esett 6601 kor. 92 fillér teljesen befizettetett.

44. Olvastatott az egyházmegyei nyugdíjintézeti bizottság 1911 január 12-én tartott ülésének jegyzőkönyve.

Egyházmegyei közgyűlés a felvett jegyzőkönyv adatai alapján tudomásul veszi, miszerint egyházmegyénk lelkészeire és egyházaira kirótt

összes tartozás volt az 1910. évben	16,667 K	78 fill.,
melyből befizettetett.	16,273 „	23 „
perselypénzben	47 „	47 „
hátralék maradt 1910. év végén .	394 „	64 „

amely összeg 09 fillér híjjával még 1910 december 28-án befizettetett.

45. Olvastatott a Gusztáv Adolf-egylet céljaira begyűlt perselypénz elszámoló egyházmegyei közalapi bizottság 1911 jan. 12-én felvett jegyzőkönyve.

Egyházmegyei közgyűlés a bemutatott jegyzőkönyvből elszomorodva állapítja meg, hogy *e nemes és az evangéliom erősítését célzó egylet oly lanyha támogatásban részesül egyházmegyénk egyházközségei részéről, hogy jelenleg is csak 26 egyházból gyűlt 42 kor. 14 fillér. A jövőben fokozottabb áldozatkészségre szólítja fel az egyházközségeket s minden egyház erkölcsi köteletségévé teszi a „Gusztáv Adolf“-egyletet perselypénzével egyházmegyénk méltóságához illő módon támogatni.

46. Felvetett indítvány alapján

kimondja közgyűlésünk, miszerint egyházmegyénk belép a postatakarékpénztárba s ezután minden az egyházmegyei pénztárnokhoz szolgáltatandó összeget postabefizetési lapon

küld be minden egyházközség. A befizetési lapokért lefizetni szükségelt összeget utalványozza s útasítja pénztárnokot az e határozatban foglalt útasítás értelmében való eljárásra.

47. Beterjeszti az egyházmegyei segélyosztó-bizottság Miskolcra, 1910 november 2-án felvett következő jegyzőkönyvét:

JEGYZŐKÖNYV,

mely felvétellett Miskolcra, 1910 november 2-án az alsóborsodi ref. egyházmegye segélyosztó bizottsága ülésében.

Jelen vannak alólirottak.

1. Elnök előterjeszti, hogy a püspöki hivatal értesítése szerint a segélyezés céljaira készen álló összeg a következő:

1. Államsegélyből	1280	kor.	—	fill.
2. Szükösi-Hollandi tár	240	„	76	„
3. Tolcsvai Nagy Gedeon-alap	300	„	—	„
4. Baldácsi-allap	857	„	14	„
Összesen	2677	kor.	90	fill.

Tudomásul szolgál.

2. Elnök felhívja bizottságot, hogy a rendelkezésére álló összeg — 2677 kor. 90 fill. — felosztása felett határozzon, illetve a felosztást az alábbi névsor alapján eszközölje.

1. *Lelkész özvegyek és árvák:*

1. Asztalos Ferencné, 2. Csordás Dánielné, 3. Édes Vincéné, 4. Fekete Józsefné, 5. Fúzy Lajosné, 6. Kaszonyi Jánosné, 7. Kerekes Józsefné, 8. Kerekes Károlyné, 9. Kiss Gyuláné, 10. Prágay Lajosné, 11. Nagy Ferencné, 12. Tamkó Ferencné, 13. Tóth Dánielné, 14. Tóth Sámuelné, 15. Vadász Istvánné, 16. Mindszenti Imréné, 17. Bódogh Tamásné, 18. Nagy Ignácné, 19. Novák Sándorné, 20. Apostol Mária, 21. Molnár árvák, 22. Papp árvák, 23. Varga árvák, 24. Giovaninni Gabriella.

II. Tanítói özvegyek:

1. Czövek Istvánné, 2. Fűry Lajosné, 3. Filep Józsefné, 4. Juhász Jánosné, 5. Pósa Mihályné, 6. Petyke Mihályné, 7. Takaró Gáspárné, 8. Tóth Károlyné, 9. Tóth Sámuelné, 10. Ruttkay Menyhértné.

III. Kötelezettség:

1. Ágoston Sándor, 2. Egri vallás- és énektanítás.

3. A bizottság a 2. pontban foglalt kimutatás alapján, a külön célt szolgáló Tolcsvai Nagy Gedeon-féle alap kivételével egyesített segélyösszeget következőképen osztja fel:

a) 1. Az egyházmegyei pénztárnak . 1000 kor. — fill.

2. Heőbába és Újlőrinczfalva paroch.

könyvtár járuléka	20	"	—	"
3. Ágoston Sándor lelkésznek	200	"	—	"
4. Egri vallás- és énektanítás	100	"	—	"
5. Özv. Asztalos Ferencnének	100	"	—	"
6. Özv. Végh Györgynének	100	"	—	"
7. Özv. Prágay Lajosnének	100	"	—	"
8. Özv. Kiss Gyulánének	50	"	—	"
9. Özv. Csordás Dánielnének	50	"	—	"
10. Özv. Kerekes Károlynének	50	"	—	"
11. Özv. Fűry Lajosnének	50	"	—	"
12. Apostol Máriának	50	"	—	"
13. Molnár árváknak	80	"	—	"
14. Papp árváknak	80	"	—	"
15. Varga árváknak	37	"	—	"
16. Giovaninni Gabriellának	50	"	—	"
17. Özv. Pósa Mihálynének	40	"	—	"
18. Özv. Ruttkay Menyhértének	40	"	—	"
19. Juhász Jánosné	30	"	—	"
20. Takaró Gáspárné	30	"	90	"
21. Czövek Istvánné	40	"	21	"
22. Idb. Fűry Lajosné	40	"	—	"
23. Özv. Petyke Mihályné	40	"	—	"

Összesen . 2377 kor. 90 fill.

b) Tolcsvay Nagy Gedeon-alapból:

1. Borsodgeszti egyház 100 kor., 2. Petyke László 40 kor.,
3. Tóth Ferenc 40 kor., 4. Bertók Károly 40 kor., 5.
Szabó Andor 40 kor., 6. Könyvekre 40 kor., összesen
300 kor.

Kmf.

<i>Husztly Béla,</i>	<i>Sólyom Gyula,</i>	<i>Tóth Béla,</i>	<i>Dr. Tüdős István,</i>
e.-m. tanácsbíró.	e.-m. tanácsbíró.	főjegyző.	esperes.

Fenti jegyzőkönyv teljes egészében tudomásul vétetik
s a benne foglalt intézkedések helybenhagyatnak.

48. Olvastatott az 1910. évi gyámintézeti özvegyi és árva jutalékokról szóló kimutatás, melyből kitűnik, hogy 11 segélyezett özvegy és 6 árva részére az egész év folyamán 5675 korona adatott ki.

Tudomásul vétetik.

49. Az ároktői egyház egy a lelkész és egyik tanító használatára szolgáló melléképület emelését és a lelkészlaknak két szobával való kibővítését célzó presbyteri és közgyűlési határozatát, mellékelt tervrajzokkal és költségvetéssel azon kérés kapcsán terjeszti be, hogy addig is, míg a 6000—7000 kor. közt levő építési költség miként leendő beszerzéséről gondoskodnék, engedjék meg, hogy az építkezés előkészületeit megtehesse 7000 kor. kölcsön keretein belül, az e. megyei pénztárból az időnként szükségjendő összeg erejéig előleget vehessen fel.

Közgyűlésünk az építkezésre vonatkozó határozatokat azzal hagyja jóvá, hogy a tervrajz és költségvetés az állam-építészeti hivatalnak minél előbb bemutatandó. Felhatalmazza egyúttal esperest, hogy azon esetben, ha a fedezetről már presbyteri és közgyűlési határozatokkal kivetés útján gondoskodás történik, a kölcsön időnkénti igénybevételét engedélyezze. A kölcsön engedélyezésére vonatkozó egyházmegyei határozat majd az őszi egyházkerületi közgyűléshez terjesztetik föl.

50. Az ároktői egyház „Dalegyesülete“ beterjesztett alapszabályait

közgyűlés megerősíti.

51. Az átányi egyház presbyteriuma az egyházlátogatóság útján kéri, hogy az országos lelkészi nyugdíjintézetbe az egyház által 80 kor. értékben teljesítendő fizetés kötelezettsége alól felmentessék.

Közgyűlésünk a kérésnek helyet nem adva, azt vissza-utasítva, a legnyomatékosabban, fegyelmi eljárás terhe mellett figyelmezteti az átányi egyház presbyteriumát, hogy törvényben előírt kötelezettségének a legszorosabban igyekezzék eleget tenni.

52. Ugyancsak az átányi egyház presbyteriuma kéri, hogy a lelkészi földekért eddig az egyház által fizetett 120 kor. adó fizetésének kötelezettsége alól mentessék fel.

Közgyűlésünk az előbbi pontban foglaltakat ebben a kérdésben is ajánlja az átányi presbyterium figyelmébe, egyenesen arra utasítva, hogy jövőben ily irányú felterjesztéseitől közgyűlésünket kímélje meg.

53. Ugyancsak az átányi egyház presbyteriuma kéri a e. látogatóság útján, hogy a 120 □-ölet kitevő u. n. káplánkertet óvoda helyéül átengedhesse.

Közgyűlésünk, amennyiben nincs előtte kellő világitásban az egész ügy, sem a kert hovatarthatósága, sem az óvoda községi, felekezeti, vagy magánjellege felől tájékozódásul nem lévén semmi támpontja, a kérést kellő felszerelés végett vissza teszi az átányi presbyteriumhoz.

54. A böcsi egyházközség 3—3 példányban felterjeszti két tanítója díjlevelét megerősítés végett.

Egyházmegyei közgyűlés a régi díjlevéllel azonos, csak formájában megváltoztatott és értékelt díjleveleket,

mint kántori és tanítói díjleveleket megerősíti s a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez jóváhagyás végett felterjeszti.

55. A böcsi lelkész megerősítés céljából beterjeszti az egyház presbitériuma által már jóváhagyott „Böcsi ref. egyházi énekkar” alapszabályait.

Nevezett egyház énekkari alapszabálya megerősítették.

56. Az egri lelkész beterjesztett missiói jelentése

tudomásul vétetik és tisztelettel felterjesztetik a főt. egyházkerületi közgyűléshez.

57. Olvastatott az egri vallássérelmi ügyben 70217. sz. egyházmegyénkhez megküldött következő cult. miniszteri leírat:

70,127. szám.

F. é. május hó 31-én 4136. sz. a. és junius hó 21-én 4485. sz. a. kelt felterjesztéseire tisztelettel értesítem a mélt. Elnökséget, hogy Hevesvármegye kir. tanfelügyelőjét utasítottam, hogy szigorúan őrködjék afelett, hogy az egri róm. kath. leánynevelő intézetben a ref. tanulók szabályszerű vallásoktatásban részesüljenek az illetékes hitoktató részéről s az iskolai bizonyítvány csak azon esetben tekinthető államérvényesnek, ha a hittanjegyet az illetékes hitoktatótól nyerte a tanuló. Különb. hogy nevezett intézetben szabálytalanságok a jövőben elő ne fordulhassanak, az illetékes egyházmegyei főtanfelügyelő szigorú utasítást adott az intézeti főnöknőnek, hogy ezenkívül az 1894. évi 32. t.-c. 2. §-ának a gyermekek vallásos nevelésére vonatkozó rendelkezései az intézetben kivételt nem tűrő módon respektáltassanak.

Az egyházi főtanfelügyelő egyben arra is utasította az intézet vezetőségét, hogy az abban lévő elemi, polgári felsőbb leány- és tanítónőképzőbe beírt protestáns növendékek teljes névjegyzékét

minden tanév elején az egri ref. lelkészi hivatalnak rendelkezésére bocsássa, ami egyébként az 1909—10-ik tanévben már meg is történt.

Közügyülésünk örömmel veszi tudomásul a nmélt. válás- és közoktatásügyi miniszter úr rendeletében foglaltakat, s abban a jó reménységben van, hogy ezentúl nem lesz ok arra, hogy panaszunkkal egyházi felsőbbbségünket s a magas közoktatási kormányt fölkeresni legyünk kénytelenek.

58. A kisgyőri egyház előjárósága iskolája és tanítói lakása terveinek és költségvetésének, kivetési kulcsának és kölcsön felvételének engedélyezésére a Nagytiszteletű Esperes urat felhatalmazni kéri.

Közügyülés felhatalmazza esperest, hogy a kisgyőri egyház iskolája és tanítói lakásainak az államépítészeti hivatalt által jóváhagyott tervrajzai és költségvetése alapján a kisgyőri egyháznak az építkezésre engedélyt adjon, a költségek fedezésére időközben presb. és közgy. határozatban megállapított kivetési kulcs alapján korlátolt összegű kölcsön felvételét engedélyezze. Ellenben a kivetési kulcsnak az esperes által eszközrendő jóváhagyás engedélyezése iránt előterjesztett kérelmet nem tartja teljesíthetőnek, mivel a kivetési kulcs megállapítását a saját elidegeníthetlen jogának kívánja fenntartani.

59. A kisgyőri egyház előjárósága kéri, hogy az iskolai építésre beszerzett fák feldolgozásához szükséges 2100 koronát következő kivetési kulcs szerint szedhesse be: Minden egyházi adófizető egy évi adójának háromszorosát fizeti, a befizetés ideje f. évi aratás utáni időszak lévén.

Közügyülés a vagyoni alapon osztályba sorozott adófizetés alapján történt kivetést helybenhagyja s a jelzett időben való beszédésére engedélyt ad.

60. A mezőcsáti egyház kántortanítóinak új díjlevelét 3—3 példányban megerősítés végett terjeszti be.

Közgyűlésünk Fogarassy Jenő kántortanító díjlevelét és Kiss József kántortanító díjlevelét a maga részéről megerősíti, illetve megerősítés végett a főtízt. egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

61. A mezőcsáti egyház újonnan szervezett tanítói állásának 4. pontjában beküldött díjlevelét kéri megerősíteni.

A mezőcsáti ref. tanító díjlevele megerősített, illetve a főt. egyházkerületi közgyűléshez megerősítés végett fölterjesztetik.

62. A mezőcsáti egyház 5-ik iskolai tanterem és tanítói lak építésére tavaly hozott s múlt évi őszi közgyűlésünk által jóváhagyott határozatának felbontását s egy kétszeres költséget igénylő, mégis a jövőt tekintve előnyösebbnek ígérkező tervének helybenhagyását kéri.

Ugyanis a meglevő tanítói lakhoz a földszinten még egy lakást, mindkettő fölé az emeleten két tanítói lakást s a meglevő két iskola fölé is két iskolát építene, a jókarban levő összes tetők felhasználása mellett s így az épület négy tantermet és négy lakást foglalna magában, ha az épületek alapjai az emelet viselésére erőseknek találtnak. A tervezett épület felemelése által feleslegessé váló egy tanítói lak eladóvá tétetnék, viszont lakást nyerne egy tanító, kinek eddig évenként 300 korona lakpénz adatott. Kéri az egyház az államépítészeti hivatal által jóváhagyott tervrajz és költségvetés alapján való építés engedélyezését, kéri 40,000 koronának a mezőcsáti egyházközség tagjaira egyenként 10 korona összegben, továbbá minden korona után 1 korona 20 fillér kivetés öt év alatti beszédésének jóváhagyását olyképen, hogy a felveendő kölcsön idejéig ki nem fizetett összeg után olyan kamat fizettetnék, amilyen kamatot az egyház visel. Kéri továbbá a befolyó építési összeg útján még fenmaradó összegnek kölcsön igénybevételel való fedezésének engedélyezését, továbbá a Kalas Barna lakását képező épületnek és belteleknek az új tanítói lakások elkészülte után való eladására a felhatalmazást.

Közgyűlés mindezen indokolt kéréseket jóváhagyva, felhatalmazva a mezőcsáti egyházat, hogy

1. a beterjesztett terv és költségvetés szerint építsen ;
2. 40,000 koronát a presbyteri és közgyűlés határozata alapján közgyűlésünk által jóváhagyott módon a hívekre kivethessen s tőlük beszedhessen ;
3. a befizetés után fennmaradó összeget kölcsön vehesse ;
4. s az építkezések után a Kalas Barna-féle lakást és beltelket eladhassa.

63. A mezőkeresztesi egyház az iránt folyamodik, hogy a községtől eddig „köz munkaváltság“ címen élvezett járandóságairól lemondhasson, a lelkészeknek ugyane címen járó 76 kor. 80 fill. fizethesse s így előálló bevételi hiányát a 4%-os iskolai adó 5%-ra való emelésével fedezhesse.

Közgyűlésünk, nem ismerve a mezőkeresztesi „köz munkaváltság“ természetét, községnek és egyháznak e tárgyban egymáshoz való viszonyát, az ügyet azzal teszi vissza a mezőkeresztesi egyházhoz, hogy kellően felszerelt kérvényét őszi egyházmegyei gyűlésünkhöz terjessze be.

64. A mezőkeresztesi egyház beterjeszti a Klein-féle porta megvételéről szóló adásvételi szerződését.

Közgyűlésünk a 8400 koronás vételt jóváhagyja s az adásvételi szerződést megerősítés végett a főltiszt. egyházkerületi közgyűléshez fölterjeszti.

65. A mezőkeresztesi egyház kéri, hogy új lelkészlak építése tárgyában bemutatandó s az államépítészeti hivatal által jóváhagyott tervnek és költségvetésnek jóváhagyására a Nt. Esperes úr hatalmaztassék fel; kéri egyúttal, hogy a presbyteri és közgyűlés által már elfogadott kivetési kulcsa helybenhagyassék.

A mezőkeresztesi egyháznak a lelkészlak építésére szükséges fedezet következő kivetés útján leendő beszer-

zésére felhatalmaztatik: Az állami adó 6 %-a fizettetik az egyházhívek által mindaddig, míg az építkezésre felvett kölcsön kifizettetik.

Az új lelkészlak építése tárgyában beterjesztendő s az államépítészeti hivatal által jóváhagyott terv és költségvetés alapján való építkezés engedélyezésére az esperes felhatalmaztatik.

66. A mezőnagymihályi egyház alapszabálymegerősítést kér alakítandó ref. énekkara részére.

A beterjesztett énekkari alapszabályt megerősíti az egyházmegyei közgyűlés.

67. A mezőnagymihályi egyház beterjeszti a „Mezőnagymihályi Ref. Olvasó-egylet“ alapszabályát.

Megerősítettik a következő módosításokkal: 17. § 2-ik kikezdésében „A közgyűlés közfelkiáltással vagy titkos szavazással viszonylagos többséggel“ írandó az alapszabályban foglalt eme kifejezés helyett „szavazattöbbséggel“; a 23. § kihagyandó s helyettesítendő a következő szöveggel: „23. §. Érvényes határozathozatalhoz a választmány tagjainak $\frac{2}{3}$ része szükséges, ha ennyi nem volna jelen: a másodszori összehíváskor a jelenlevők határoznak. A határozat mindig szavazással hozandó s viszonylagos szótöbbség határoz. Személyi ügyekben a szavazás titkos.“

68. Olvastatott Dr. Ráczy György miskolczi egyházközségi főgondnoknak a miskolczi egyháztanács nevében az egyházmegyei közgyűléshez a megüresült III-ik lelkészi állás ideiglenes be nem töltese, illetőleg a rendes lelkész helyett egy vallástanári állás és egy segédlelkészi állás szervezése tárgyában beadott kérelme, amelyben a miskolczi egyháztanács 1910 dec. 18-iki ülése 11. pontjában hozott határozatára támaszkodva, az abban foglalt indokolás alapján kéri a miskolczi egyház presbyteriuma ama határozatának jóváhagyását: „méltóztassék kegyesen engedélyezni azt, hogy a harmadik

lelkészi állás betöltését egyelőre függőben hagyhassuk s e helyett ezen állás jövedelméből egy 2400 kor. fizetéssel s 800 kor. lakbérrel díjazott rendes vallástanári állást s egy 1200 kor. fizetéssel s természetbeni lakással javadalmazott segédlelkészi állást rendszeresítsünk azon időre, míg a vallástanári állás javadalmazásának fizetését a méltóságos és főtisztelendő egyházkerület pénztára terhére átvállalhatja, illetve, míg a harmadik lelkészi állás betöltésének szüksége be fog következni. A mi az így szükségessé váló kiadások fedezésén felül az ideiglenesen be nem töltött lelkészi állás jövedelméből szabadon marad, azt egyházunk kamatozó betétként kívánja kezelteni a lelkészi állás fizetésének szükségessé váló emelésére fordítható legyen. Az így előterjesztett kérelemnek egyházi felsőbb hatóságaink által történendő elvbenei jóváhagyása után fog egyháztanácsunk és közgyűlésünk törvényeinknek megfelelő határozatot hozni a megoldást kívánó összes kérdésekben.“

Egyházmegyei közgyűlés a felhozott alapos indokok alapján méltányolja a miskolci egyház presbyteriumának abbeli törekvését, miszerint vallástanári és segédlelkészi állás ideiglenes szervezésével oldassék meg a miskolci egyház égetően sürgős és rendkívül fontos vallástanítási kérdése; mindazonáltal az egyházközség összes tagjainak s magának az egyházmegyének is megnyugtatója céljából szükségesnek tartja, hogy ez az ügy előbb egyházközségi közgyűlés elé terjesztessék s csak az egyházközségi közgyűlés határozatával terjesztessék fel újra az egyházmegyei közgyűléshez.

69. A noszvaji egyház által 3 példányban beterjesztett II. kántortanítói díjlevél

megeősítették s illetve megeősítés végett a főtiszt. egyházkerületi közgyűléshez terjesztetik föl.

70. A poroszlói egyház kéri, hogy a presbyteriuma és közgyűlés által elfogadott ama határozatát, hogy az eddig teljesített alapfizetésen felül minden földdel bíró egyháztag 1—1 hold földje után 38 fillért fizessen iskolai adó címen, foganatosíthassa.

Közgyűlésünk a poroszlói egyház előjáróságát felhatalmazza, hogy iskola fenntartás címen az eddig teljesített fizetményeken felül minden egyháztag minden hold földjét 38 fillérrel adóztassa meg.

71. Tibolddaróczi egyház vezetősége megerősítés végett beteszti alakítandó Református Énekkari szabályzatát.

Egyházmegyei közgyűlés a bemutatott Ref. Énekkari alapszabályt megerősíti a következő pótlásokkal:

1. Az énekkar vezetője a mindenkor ref. tanító, aki a vezetéssel járó összes jogokat gyakorolja s kötelességeket teljesíti.

2. A 8-ik pont így szövegezendő: „Az énekkar által rendezett multságok tiszta jövedelme az egyházat illeti, amely e jövedelmet „Ref. egyházi énekkari alap“ címen kezeli s gondoskodik az énekkar könyvtárának beállításáról s más az énekkart érdeklő kiadások fedezéséről.

3. A kar évenként egy gyűlést tart, amelyen beszámolnak a kifejtett munkálkodásról. A gyűlésről jegyzőkönyv vezetendő.

4. Az énekkar vezetőjének jogában áll a karból el távolítani azokat a tagokat, akik akadályozzák a tanulást és gyakorlást, valamint a közönség előtt való szereplést.

72. A tibolddaróczi egyház a már 50—60 évvel ezelőtt bezárt régi temetőjének temetési célokra való újabb megnyitását kéri.

Egyházmegyei közgyűlés utasítja nevezett egyház előjáróságát, ez ügyben forduljon Borsodvármegye közigazgatási hatóságához s oda tegyen e tárgyban előterjesztést.

73. A tiszadorogmai egyház avuló templomtetőzete és iskolatetőzete közeljövőbeni kijavításának könnyebb eszközölhetése végett tőkét akar gyűjteni s e célból már az 1911. évtől kezdve az újítás eszközléséig évenként 400 korona rendkívüli egyházi adó kivetésére engedélyt kér; a kivetési kulcsot csatolja.

Egyházmegyei közgyűlés engedélyezi az 1911. évtől kezdve a 400 kor. templom és iskola javítás céljait esz- közlendő rendkívüli adókivetési összeget azzal, hogy az egyház adófizető tagjaitól a rendes személyi és vagyoni egyházadó százaléka arányában szedessék be és az építés megtörténteig tőkésítsék.

74. A tiszapalkonyai egyház nagyobb mérvű javításokat lévén kénytelen teljesíteni, az ezen teljesítmények költségeinek fedezésére kéri 2000 korona kölcsön felvételének olyképen való engedélyezését, hogy a törlesztésre szükséges összeg a költségvetés azon tételében nyerhessen fedezetet, mely az ingyen teljesített közmunkák fejében szokott 5—600 koronát gyűjteni.

Közgyűlés a 2000 koronának a jelzett módon való kölcsön vételére az engedélyt megadja.

75. A tiszavalki egyház újonnan építendő lelkésházának tervrajzát és költségvetését terjeszti be jóváhagyás kérésével, továbbá az elfogadott adózási kulcs és a szükséges kölcsön felvételének engedélyezését kéri.

Közgyűlés, a beterjesztett tervet és költségvetést, az államépítészeti hivatal által adandó engedélytől feltételezetten elfogadja s esperest felhatalmazza, hogy az említett jóváhagyás megnyerése után az építésre az egyháznak engedélyt adjon. A kivetési kulcsot, mely 6 évig tartó terhet ró az egyháztagokra olyképen, hogy a szükségelt összeg $\frac{1}{3}$ -a párok után, $\frac{2}{3}$ -a pedig adókorona után vettessék ki, helybenhagyja; 12000 koronának az egyházmegyei pénztárból való kölcsönvételét engedélyezi.

76. Az újlőrinczfalvai egyház iskola építési célokra kér egyházmegyénktől 1000 korona segélyt.

A kérvény a számvevőszéknek adatik ki azzal, hogy több évi beosztással 500 korona összeget állítson be e

címen az egyházmegye 1912. évi költségvetésébe, kimutatván e szükséglet fedezetül szolgáló alapot.

77. Az újlőrinczfalvai egyház, mely híveinek csekély számával és szűkös anyagi viszonyai közepette is dicsérendő buzgósággal igyekszik azon, hogy sikerrel építhesse az Isten anyaszentegyházát, iskola építési célra 1000 korona segélyt kér az egyházkerületi közgyűléstől.

Közgyűlésünk a legmelegebb pártolással ajánlja e kisdéd, de buzgó gyülekezet kérését a főtiszt. egyházkerületi közgyűlés atyai jóindulatába s munkás szeretetébe.

78. A vattai egyház jelenti, hogy a Tolcsvai Nagy Gedeon-féle alapot 400 korona összegben a borsodmezőkeresztesi takarékpénztárban helyezte el gyümölcsöztetés céljából, még pedig azzal a fel-tétellel, hogy a tőke csak esperesi utalványra adható ki.

A tőkének elrendelt helyreállítása örvendetes tudomásul szolgál; amennyiben azonban a Tolcsvai Nagy Gedeon végrendelete azon határozott intézkedést tartalmazza, hogy e 400 kor. a főtiszt. egyházkerület kezelése alá legyen helyezve: egyházmegyei közgyűlésünk felkéri a főtiszt. egyházkerületi közgyűlést, hogy a kerület pénztárát a tőke kezelésére s a tőke szokásos kamatainak a vattai egyház részére való évenkénti kiszolgáltatására utasítsa.

79. Ágoston Sándor, azon állítására támaszkodva, hogy 1891. évtől az 1896-ik évig — nyugdíjazott lelkész létére — egyházmegyéinktől egy fillért sem kapott, kéri egyházmegyei közgyűlésünket kárpótlás fizetésére.

Egyházmegyei pénztárnokunk kimutatván azt, hogy egyházmegyénk azon kötelezettségnek, melyet Ágoston Sándor lemondásakor vele és családjával szemben magára vállalt, minden évben eleget tett; amennyiben az egyházkerület és egyházmegye által közösen fizetett eltartási összeg azon részét, melyet egyházmegyénk volt köteles adni,

folyamodónak felesége és leánya részére évenként kiadta, míg ő maga a kerület segélyében részesült; amennyiben egyházmegyénk Ágoston Sándort épen a hivatkozott években még egyéb segélyben is részesítette, — folyamodót kérésével elutasítja.

80. Illyés Jánosné, lelkész özvegye az alsóborsodi egyházmegyének lelkész leányok számára tett alapítványa kamatait 11 éves Erzsike leánya részére kéri adni az 1911/12. iskolai évtől kezdve.

Egyházmegyei közgyűlés nevezett alapítvány kamatait, mint legilletékesebbnek s az alapítvány kamatáért egyedül folyamodónak, özv. Illyés Jánosnének adja az 1911/12. iskolai évtől kezdve Erzsike leánya számára.

81. Zarándy Bertalan kisgyőri lelkész, tekintettel arra, hogy tanítója nyugdíjaztatott s így helyette neki kell tanítani, tekintettel arra, mert új iskolát építenek s az építkezés feletti felügyeletet hosszabb időre el nem mulaszthatja, az 1911. évre a cserépi járásban teljesítendő iskolalátogatói megbízatása alóli felmentését kéri.

Egyházmegyei közgyűlés a felhozott indokok folytán az 1911. évre helyt ad Zarándy Bertalan iskolalátogató kérésének s ez évre helyettesítőjéül a cserépi járásba Gecse Albert újlőrinczfalvi lelkészt küldi ki.

82. Olvasztatott Pocsai László és társai külsőböcsi lakosok által egyházmegyénkhez intézett folyamodvány, melyben a párbérlizetés birtok, illetve állami adó arányában való rendezésének elrendelését kérik; ezzel kapcsolatban olvasztatott a böcsi egyház presbyteriumának fenti kérvényre adott felelete, melyben kimutatja, hogy egyedül a párbér az, melyet a böcsi hívek — szegény és gazdag — egyenlő összegben fizet, de a különböző váltságdíjak: fapénz, közalap, közmunka stb. állami adó alapján történt kivetés útján fizettetik s így a hívek megterhelhetése korántsem oly aránytalan, mint más egyházaknál; mindazonáltal az esetre, ha a közóhaj az adórendszer megváltoztatását kívánná, vagy ha a párbérmegváltási ár méltányosabb megállapítása nem lesz ütköző pont egyház és beihivatalnokai

között, készséggel igéri az egyháztagek terhén könnyítő, vagy azt méltányosabban megosztó újabb adókulcs elfogadása iránti előterjesztés megtételét.

Közgyűlésünk méltányolja a böcsi egyház presbyteriumának felhozott indokait, melyekkel meggyőzően bizonyítja a hívek terhének viszonylagosan eléggé arányosnak mondható voltát; ám az E. T. III. t.-c. 11. §-a alapján történendő párbérfizetés rendezését kérő óhaj elől, amennyiben a hivatkozott t.-c. 13. §-a szerint való berendezkedés mellett jelentős összegű segély kérésének igénye látszik indokoltnak, még sem térhet ki s el is várja a böcsi egyház presbyteriumától, hogy az adócsökkentési segély igénybevételéhez szükséges előkészületek folyamatba tétele által alaposabban igyekszik meggyőződést szerezni s magának képet alkotni arról, hogy vajjon a teherkönnyítésnek ilyen formája nem oly arányú-e? mely mellett különösen a szegényebb néposztály egyházfenntartási járuléka számbavehető összeggel csökkenne a nélkül, hogy az egyház szükségleteinek és e szükségletek kielégítésére szolgáló fedezetnek egymáshoz való viszonya az egyház kárára jönné változás alá.

83. A tiszakeszi egyház beterjeszti új iskolaépítésre vonatkozó okmányait s azok alapján kéri az iskolaépítés engedélyezését s a szükséges építkezési összegből még hiányzó 7000 koronának felvételére engedélyt kér.

Egyházmegyei közgyűlés a csatolt okmányok alapján az új iskolaépítésre az engedélyt megadja s az építkezési összegből még hiányzó 7000 korona kölcsön útján való fedezését engedélyezi, annyival is inkább, mert a hívek megterhelése nélkül, 60 kat. hold egyházi földje jövedelméből fogja egyházközség a fenti kölcsönt fedezni.

84. A segédlelkészek következőképen helyeztettek el:

Miskolcz: László Sándor, Frenczel Béla és Gombos

Imre. *Cserépfalu*: Szakács Pál fele jövedelemre, mint helyettes lelkész. *Igriczi*: Takács Mihály. *Hejőbába*: Gergely Béla. *Felsőábrány*: Kerekes Kálmán. *Tiszanána*: Eötvös Ferenc. *Poroszló*: Kóródy Andor. *Átány*: Ivanics Bertalan. *Alsózsoltca*: Páhy József. *Eger*: Szarka Gyula. *Kistokaj*: Várady Pál. *Sály*: Pósa Béla.

85. A f. év május hó 16-án és köv. napjain Miskolczon tartandó egyházkerületi közgyűlésre egyházmegyénk képviselőjében az elnökség mellett kiküldetnek:

Szalóczy Pál és Halászy József egyh. tanácsbírák,
Tóth Béla egyh. főjegyző, Pappszász Lajos, Huszty Béla
és dr. Kérészy Barna vil. tanácsbírák.

86. Őszi közgyűlésünk helyéül

Mezőnagymihály tűzetik ki.

87. Közhirdetésre

Hejőszalonta, Andornak és Újlőrinczfalva ajánltatnak.

88. Mindezen jegyzőkönyvi pontok esperes elnöklete alatt

idb. Sólyom Gyula, Huszty Béla tanácsbírák, Tóth Béla fő- és Tóth István aljegyzőkből álló bizottság által hitelesítettnek.

Jegyzették: Tóth Béla egyh. főjegyző: 1—27., 29., 32—37., 49—65., 69—70., 74—79., 82., 84—88. pontokat és a bírósági ügyet.

Tóth István egyh. aljegyző: 28., 30—31., 38—48., 66—68., 71—73., 80—81., 83. pontokat.

Bíróági ügyek.

I.

Lengyel István püspöki h. titkár fegyelmi ügye.

Tárgyaltatott Miskolczon, 1911 március 30-án az időszaki bíróság ülésén.

Jelen vannak: Dr. Tüdös István esperes és Huszty Béla egyházmegyei tanácsbíró, mint elnökök, Sólyom Gyula, Szalóczy Pál, Halászy József és dr. Kérészy Barna tanácsbírák.

Tárgy: Lengyel István hernádbüdi megválasztott lelkész fegyelmi ügye.

Előadó s jegyző: Dr. Kérészy Barna.

Felek részéről jelen van: Lengyel István.

A bíróság ellen feleknek sem érdekeltségi, sem illetékességi kifogásuk nincs.

Elnök konstatálja, hogy a felek szabályszerűen meghívattak.

Elnök röviden ismertetvén az ügyet, fölhívja előadót az ügy részleteinek ismertetésére. Dr. Kérészy Barna előadja, hogy a hernádbüdi ref. egyház Lengyel Istvánt lelkészévé meghíván, nevezett a meghívást elfogadta, később azonban ezen állásáról az illetékes abauji espereshez intézett beadványban lemondott. E lemondást az abauji esperes az egyházi törvények II. c. 35. § harmadik bekezdésének megfelelően a fegyelmi eljárás megindítása céljából egyházmegyei bíróságunkhoz, mint nevezett lelkész illetékes bíróságához áttette azon kérvényekkel együtt, melyeket Doboviczki Tamás és társai hernádbüdi egyháztagok, továbbá Kocsis János hernádbüdi ref. tanító adtak be, amelyekben előbbieket Lengyel Istvánt a meghívás körül felmerült személyes költségeiknek, utóbbi pedig a lelkész lak udvarán levő kövérítőnek a lelkészi földekre történt kihordatása körül felmerült 30 korona kiadásának a megtérítésében kéri marasztalni.

A lemondó levélben már előterjesztett és az előadó által ismer-tetett indokokon felül Lengyel Istvánnak egyéb előterjeszteni valója nem lévén, elnök a tárgyalást berekeszti, minek megtörténtével egy-házmegyei időszaki bíróságunk zárt ülésben egyhangulag következő

i t é l e t e t

hozott:

Időszaki fegyelmi bíróságunk az írásban előterjesztett indokokat elfogadja s a további eljárást megszünteti. Doboviczki Tamást és társait, valamint Kocsis Jánost pedig kérelmükkel elutasítja.

Indokok:

Megszüntetendő volt a további fegyelmi eljárás, mert időszaki bíróságunk úgy találta, hogy Lengyel István nem térhetett ki egy-házkerületi elnökségünk azon felhívása elől, hogy a püspöki titkári teendőket a rendes titkári állás betöltéséig továbbra is lássa el. Miután pedig ily körülmények között a hernádbüdi egyház kebelé-ben a lelkészi teendőket nevezett el nem végezhetette s miután a hernádbüdi egyház lelkészi állása betöltetlenül nem maradhatott, fegyelmi bíróságunk Lengyel István lemondását indokoltnak találta.

A költségekben való marasztalás iránt kérelem elő nem terjesz-tetvén, időszaki fegyelmi bíróságunk ez irányban a határozathozatalt mellőzte.

Doboviczki Tamás és társai kérvényökkel elutasítandók voltak, mert a meghívandó vagy pályázó lelkészt a választók csupán saját költségükön kereshetik meg s ez irányú kiadásaiknak a megtérítését nem követelhetik.

Kocsis János szintén elutasítandó volt kérelmével, mert a föl-dek, amelyekre a kövéritő kihordása történt, továbbra is az egyház kezelése alatt maradván, a földek jobb karban létéből nem Lengyel István, hanem az egyház húzott hasznót. E tekintetben mit sem változtat azon körülmény, hogy a kövéritő kihordása Lengyel István kérelme folytán történt és pedig azért nem, mert eme kérelmével Lengyel István az egyház érdekét, illetve hasznát mozdi-totta elő.

A határozat nyilvános ülésben, a bíróság tagjai és Lengyel István jelenlétében kihirdettetett s abban Lengyel István megnyugodott.

K. m. f.

Husztly Béla,
világi tanácsbíró,
mint világi elnök.

Dr. Kérészy Barna,
jegyző.

Dr. Tüdös István,
esperes, egyházi elnök.

II.

Ároktői székpere.

Tárgyaltatott Miskolczon, 1911. év ápril hó 26-án az alsóbor-sodi ref. egyházmegye közizagazgatási bírósági ülésében.

Jelen vannak: Dr. Tüdös István esperes, Báró Vay Elemér gondnok, mint elnökök. Bírósági tagok: idb. Sólyom Gyula, Bodolay István, Szalóczy Pál, Horváth Bertalan, Halászy József mint előadó is; Bónis Bertalan, Pappszász Lajos, Husztly Béla, Bottlik István, Deák Gyula tanácsbírák. Tóth Béla főjegyző, mint jegyző-könyvvezető. Felek részéről: Kiss Albert lelkész és Liszkay József gondnok.

Tárgy: Angyal Mihály és Szikszai Sándor ároktői lakosok székpere.

Báró Vay Elemér gondnok az ülést megnyitván s az esperes a tárgyat röviden jelezvén, előadó az ügy részletes ismertetésében előadja, hogy H. Gutai János és társai 1911 márc. 4-én kelt s az ároktői egyház presbyteriumához intézett beadványukban azon vádat emelik Angyal Mihály és Szikszai Sándor ároktői lakosok ellen, hogy templomi székeiket jogtalanul használják. Az ároktői egyház presbyteriuma 1911. év márc. 19-én tartott ülésében az ügyet tárgyalás alá vevén, azt a határozatot hozta, hogy amennyiben Angyal Mihály az őt jogosan megillető és az általa használt szék ára közötti 44 kor. különbözetet kész szívvel megfizeti, az ajánlatot elfogadja az ügy elintézéséül és Szikszai Sándort is hasonló eljárásra szólítja fel. E határozatot Gutai János és Falucskai Kálmán ároktői lakosok 1911. év márc. 30-án beérkezett felebbezésükben hatályon kívül

helyezni kéri oly értelemben, hogy Angyal Mihály ne csupán a különbözetet fizesse meg, hanem az időközi kamatokat is. Ezzel a tárgyalás befejeztetett.

Az alsóborsodi egyházmegye közigazgatási bírósága zárt ülésben a következő

í t é l e t e t

hozta:

Az ároktői egyház presbyteriumának 1911. év márc. hó 19-én hozott határozata indokainál fogva helybenhagyatik.

Az ítélet nyilvános ülésben kihirdettetett.

K. m. f.

Báró Vay Elemér,
gondnok.

Tóth Béla,
főjegyző.

Dr. Tüdős István,
esperes.

TARTALOMJEGYZÉK.

1. Esperes imádkozik.
2. Gondnok a gyűlést megnyitja.
3. A gyűlés megalakulása.
4. Elmaradásukat bejelentők távollétének igazolása.
5. Dr. Kérészy Barna tanácsbíróvá választása és eskütétele.
6. Dr. Kérészy Barna 200 K adománya.
7. Tóth István aljegyzővé választása és eskütétele.
8. Dr. Kérészy Barna főjegyzői és alügyészi állásáról való lemondása.
9. Ügyész működési időtartama 1917 szeptember 1.
10. Dr. Molnár Gyula ügyésszé választása.
11. Esperesi jelentés.
12. Néhai Kun Bertalan püspök, miskolci lelkész halála mélyen érzett részvéttel vétetik tudomásul.
13. Illyés János átányi lelkész, c. m. tanácsbíró halála fájdalmas tudomásul szolgál.
14. Bíró Bertalan kistokaji lelkész elhunytán érzett fájdalmát megörökíti e. megynk.
15. Édes Ábrahám sályi lelkész halála fájdalmasan vétetik tudomásul.
16. Kuki Ferenc és Székely Lajos tanítók elhunytá felett érzett fájdalom kifejezése.
17. Világi főjegyzői, papi tanácsbírói és 4 tanítói s egy gymn. képviselő választásának elrendelése.
18. Dr. Eröss Lajos tiszántúli püspök halálának bejelentése s a felett érzett fájdalmunk kifejezése.
19. Horváth Lajos miskolci egyháztanácsosról való hálás megemlékezés.
20. Lábás Bertalan kisgyőri tanító nyugalomha vonulása.
21. Bévárdy József és Kenyeres Pál 200 K személyi pótlékkal kitüntetése.
22. Fejes István püspök levele.
23. Mauritz Árpád bükkaranyosi,
24. Pósa Péter cserépfalusi,
25. Ferenczy Dániel tiszatarjáni,
26. Gombos Imre kistokaji,
27. Kiss Albert ároktői lelkészek beerősítettnek.
28. Csorba Ernő, Pitó József, Kolozsi József, Tokaji N. Kálmán és Szabó Emilia tanítók, illetve tanítónő beerősítettnek.

29. Vitályos János, Csorba Ernő, Tokaji N. Kálmán és Szabó Emilia a hivatalos esküt leteszik.
30. Frenczel Béla, Pósa Béla és Várady Pál s.-lelkészek bekebelezése.
31. Az újlőrinczfalusi egyház birtokrendezési ügye.
32. Tanügyi bizottságnak a vallástanítási tantervre vonatkozó véleményes javaslata elfogadtatik.
33. A tandíjkárpótlás helyesbítésének sürgetése.
34. E. ker. tanácskozási szabályzat és ügyrend elfogadtatik.
35. Konfirmációi szertartás idejének megállapítása.
36. E. ker. pénziár kezelési szabályzata nem fogadtatik el.
37. Az adócsökkentési segély igénybevételeével fölmerülő kérdésekben háromrendbeli határozat.
38. Számvevőszék jegyzőkönyve e. m. számadásokról.
39.   "   "   az e. m. vagyonmérlegről.
40.   "   "   az 1911. évi költségvetésről.
41.   "   "   az egyházközségek 1910-ik évi számadásairól
42.   "   "   a gyűlési fuvarátalányokról s a számadási okmányok beszerzéséről.
43. A közalapi bizottság jegyzőkönyve.
44. Lelkeszi nyugdíjintézeti bizottság jegyzőkönyve.
45. Gusztáv Adolf-egylet javára befolyt perselypénz számadása.
46. A postatakarékpénztárba való belépés.
47. Segélyosztó bizottság jegyzőkönyve.
48. Az 1910. évi lelkeszi özvegy-árva nyugdíjakról szóló jelentés.
49. Az ároktői egyház építkezési ügye.
50. "   "   "   „Dalegyesület“ alapszabályainak megerősítése.
51. Az átányi egyház a lelkeszi nyugdíj-intézeti járulék fizetésének kötelezettsége alól való felmentés iránt beterjesztett kérésével elutasítatik.
52. Az átányi egyház a lelkeszi földekért általa fizetendő 120 K adó fizetési kötelezettsége alól való felmentés iránt beadott kérvényével elutasítatik.
53. Az átányi egyház a káplán kertnek óvodai célra való átadása iránti kérvényét felszerelés végett visszakapja.
54. A böcsi egyház két tanítói díjlevele megerősítettetik.
55. "   "   "   ref. énekkarának alapszabályai megerősítettnek.
56. Az egri lelkész missziói jelentése.
57. Az egri vallássérelmi ügyben 70.217. sz. a. 1910. évben kelt cult. min. leirat tudomásul vétetik.
58. A kisgyőri egyház építkezési ügye.
59. "   "   "   rendkívüli adókulcsa megerősítettetik.
60. A mezőcsáti egyház 2. kántortanítói díjlevele
61. "   "   "   új tanítói díjlevele megerősítettetik.
62. "   "   "   építkezési ügye.

63. A mezőkeresztesi egyház a „közmunkaváltság“ ügyében beadott folyamodásának felszerelésére utasítatik.
64. A mezőkeresztesi egyház adás-vételi ügye megerősítettetik.
65. A mezőkeresztesi egyház új lelkészi lakra történt kivetése helyben hagyatik s később beszerzendő terv és költségvetés benmutatása alapján esperes az építés engedélyezésére felhatalmaztatik.
66. A mezőmagymihályi egyház énekkarának alapszabályai megerősítettnek.
67. „ „ „ olvasó-egyletének alapszab. megerősítettnek.
68. A miskolci egyház kérvénye, melyben a III-ik lelkészi állás betöltésének ideiglenes felfüggesztését kéri, visszaadatik azzal, hogy a kérés a közgyűléssel is tárgyalassék.
69. A noszvaji egyház II. kántori díjlevele megerősítettetik.
70. A poroszlói egyház új iskolai adókivetése megerősítettetik.
71. A tibolddaróczi egyház énekkarának alapszabályai megerősítettnek.
72. „ „ „ régi temetőjének megnyitására engedélyt a közigazgatási hatóságtól kérjen.
73. A tiszadorogmai egyház rendkívüli adókivetési kulcsa helybenhagyatik.
74. A tiszapalkonyai egyház kölcsön felvételének engedélyezése iránt beadott kérvénye kedvezően intéztetik el.
75. A tiszavalki egyház lelkészlak építésére felhatalmaztatik, kivetési kulcsa helybenhagyatik, s kölcsön felvétele engedélyeztetik.
76. Az újlőrinczfalvai egyház segélykérvénye kiadatik a számvevőszéknek.
77. Az újlőrinczfalvai egyház segélytkérő folyamodványa pártolólág terjesztetik fel az e. ker. gyűléshez.
78. A vattai egyház a Tolcsvai Nagy Gedeon-féle 400 K alapjának az e. ker. pénztárba való befizetésére utasítatik.
79. Ágoston Sándor kárpótlás iránti kérvényével elutasítatik.
80. Özv. Illyés Jánosné Erzsike nevű leánya részére az e. megyei özvegy árvtár alapítványának kamatait 1911—12. isk. évtől kezdődőleg megkapja.
81. Zarándy Bertalan az iskola látogatás kötelezettsége alól egy évre felmentetik s helyére Gecse Albert választatik meg.
82. Pocsai László és társai böcsi egyháztagok adóügyben beadott kérvénye a böcsi egyház presbyteriumának figyelmébe ajánltatik.
83. A tiszakeszti egyház iskola építésére felhatalmaztatik s kölcsön felvétele engedélyeztetik.
84. Segédlelkészek elhelyezése.
85. E. ker. gyűlésre küldöttek névsora.
86. Őszi közgyűlésünk helye Mezőmagymihály.
87. Közhirdetésre ajánltatott 3 egyház.
88. Jegyzőkönyv hitelesítése.